

הצעת חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון מס' 18), התשע"ו–2016

הצעת חוק זו נדונה בכנסת ה-19 בקריאה הראשונה ביום י' בחשוון התשע"ה (3 בנובמבר 2014), והועברה לוועדת החוקה חוק ומשפט.

ביום י"א באב התשע"ה (27 ביולי 2015) החליטה הכנסת ה-20 להחיל על הצעת החוק דין רציפות, בהתאם לחוק רציפות הדיון בהצעות חוק, התשנ"ג–1993.

ביום י"ח באדר ב' התשע"ו (28 במרס 2016) החליטה הכנסת, בהתאם להוראות סעיף 84(ב) לתקנון הכנסת, לאשר את החלטת הוועדה לפצל את הצעת החוק להצעות חוק נפרדות כך שהחלק הראשון מההצעה יכלול את סעיף 3 להצעת החוק והחלק השני יכלול את יתר הסעיפים.

הצעת החוק הכוללת את החלק השני מוגשת – בצירוף הסתייגויות – לקריאה השנייה ולקריאה השלישית ביום י"ט באדר ב' התשע"ו (29 במרס 2016).

להצעת החוק הוגשו בקשות רשות דיבור.

הצעת חוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית

מספר פנימי: 558308-2036
נספח מס' מ-890/א'

חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון מס' 18), התשע"ו-2016

1. תיקון סעיף 18 בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 18 –
- (1) בסעיף קטן (ב), בכל מקום, במקום "בתוספת לחוק זה" יבוא "בתוספת הראשונה לחוק זה";
- (2) בסעיפים קטנים (ג) ו-(ד), בכל מקום, אחרי "המנוי בתוספת" יבוא "הראשונה";
- (3) בסעיף קטן (ה), אחרי "התוספת" יבוא "הראשונה".
2. הוספת פרק שני 1. אחרי סעיף 32 לחוק העיקרי יבוא:

"פרק שני: ייפוי כוח מתמשך

סימן א': הגדרות

הגדרות – פרק שני 1א32. בפרק זה –

"בעל כשירות" – מי שמסוגל להבין את המשמעות של מתן ייפוי כוח מתמשך, מטרותיו ותוצאותיו, ואם הוא אדם עם מוגבלות – בהינתן התאמות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות;

"הנחיות מקדימות למיופה כוח" – כמשמעותן בסימן ו';

"חוות דעת מומחה" – חוות דעת, תעודה או אישור מומחה שקבע השר לפי סעיף 83(ב);

¹ ס"ח התשכ"ב, עמ' 120; התשע"ב, עמ' 513.

"חוק השליחות" – חוק השליחות, התשכ"ה –
;21965

"ייפוי כוח רפואי" – כמשמעותו בסעיף 32טו;

"ממנה" – מי שממנה מיופה כוח לפי הוראות
סימן ב';

"מסוגל להבין בדבר" – מי שמסוגל להבין בעניין
מסוים ולקבל החלטות בקשר אליו;

"עניינים אישיים" – לרבות עניינים הנוגעים
לרווחתו האישית של אדם, לצרכיו היום-
יומיים, למקום מגוריו, לבריאותו, או
לענייניו הגופניים, הנפשיים או החברתיים,
ולמעט עניין הנוגע לרכושו.

סימן ב': מינוי מיופה כוח

מינוי מיופה כוח 32.ב. (א) אדם בגיר שהוא בעל כשירות רשאי, בייפוי
כוח מתמשך שנתן לפי הוראות פרק זה (בפרק זה
– ייפוי כוח מתמשך), למנות אדם אחר, אחד או
יותר, שיהיה מוסמך לפעול בשמו בעניינים כאמור
בסעיף קטן (ב) ולייצגו בקשר לעניינים אלה (בפרק
זה – מיופה כוח), והכול כפי שיפרט הממנה בייפוי
הכוח המתמשך ובהתאם להוראות לפי פרק זה.

(ב) ייפוי כוח מתמשך יכול שיהיה בענייניו
האישיים של הממנה, כולם או חלקם, או בענייני
רכושו, כולם או חלקם, ורשאי הממנה למנות את
אותו אדם למיופה כוח לעניינים אישיים ולמיופה
כוח לענייני רכוש.

מי רשאי להתמנות 32.ג. (א) רשאי להתמנות למיופה כוח, יחיד
למיופה כוח שמתקיימים לגביו כל אלה:

(1) מלאו לו 18 שנים;

(2) לא מונה לו אפוטרופוס ולא נכנס לתוקף ייפוי כוח מתמשך בעניינו, כל עוד המינוי כאמור בתוקף;

(3) לגבי מיופה כוח לענייני רכוש – בעת החתימה על ייפוי הכוח ובעת כניסתו לתוקף מתקיימים בו שני אלה:

(א) הוא לא הוכרז כפושט רגל לפי פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ס-1980³, ולא ניתן לו הפטר;

(ב) הוא אינו לקוח מוגבל חמור כמשמעותו בסעיף 2 לחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981⁴;

(4) הוא אינו נותן לממנה טיפול רפואי כהגדרתו בחוק זכויות החולה, טיפול סוציאלי, סיעודי או שיקומי, תמורת תשלום, במישרין או בעקיפין;

(5) הוא אינו מספק לממנה מגורים תמורת תשלום, במישרין או בעקיפין, למעט אם הוא קרוב של הממנה;

(6) הוא אינו עורך הדין או בעל המקצוע שבפניו נערך ייפוי הכוח המתמשך, לפי סעיף 32 או 32טו.

(ב) לא יהיה אדם מיופה כוח לפי פרק זה, ולא יסכים להיות מיופה כוח, של יותר משלושה אנשים, אלא אם כן הוא קרובו של הממנה.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 34, עמ' 639.
⁴ ס"ח התשמ"א, עמ' 136.

מיופי כוח במשותף 32ד. מינה אדם לפי סימן זה שני מיופי כוח או יותר שיפעלו במשותף, יחולו על מיופי הכוח הוראות סעיף 46(1) עד (4), בשינויים המחויבים, אם לא קבע הממנה אחרת בייפוי הכוח; התפנה מקומו של אחד ממיופיי הכוח או שחדל לפעול, באופן זמני או לצמיתות, ימשיכו מיופי הכוח האחרים לפעול בהתאם לייפוי הכוח ולהוראות לפי פרק זה, כל עוד לא קבע הממנה אחרת בייפוי הכוח.

מיופה כוח מחליף 32ה. הממנה רשאי לקבוע בייפוי הכוח מיופה כוח מחליף שיבוא במקומו של מיופה הכוח אם מינויו יפקע; פקע מינויו של מיופה הכוח, יהיה המחליף מיופה הכוח.

סימן ג': סמכויות מיופה כוח

סמכויות מיופה כוח 32ו. (א) מיופה כוח מוסמך לקבל בשם הממנה כל החלטה בקשר לעניינים שבייפוי הכוח שאותה היה מוסמך הממנה לקבל ולבצע בשם הממנה כל פעולה בקשר לאותם עניינים שאותה היה הממנה רשאי לבצע, למעט פעולה שלפי מהותה או לפי דין יש לבצעה באופן אישי, וכן רשאי הוא לקבל מידע שהממנה רשאי לקבל בקשר לעניינים שבייפוי הכוח, והכול בכפוף להוראות שקבע הממנה בייפוי הכוח ולהוראות בית המשפט כאמור בסעיף 32כז.

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), מיופה כוח לא יהיה מוסמך לבצע בשם הממנה פעולות אלה:

(1) המרת דת;

(2) קבלת החלטות או ביצוע פעולות שהיה מוסמך הממנה לעשות בשמו של אדם אחר או מתוקף היותו הורה או אפוטרופוס;

(3) מתן הסכמה למסירת ילד לאימוץ;

(4) השתתפות בבחירות;

(5) כל פעולה או הבעת רצון שמטופל, מיופה כוחו או אפוטרופסו רשאים או מוסמכים לבצע או להביע, לפי חוק החולה הנוטה למות, התשס"ו-2005⁵;

(6) עריכת צוואה, קביעת מוטבים לגבי סכומים שיש לשלם עקב מותו של אדם לפי סעיף 147 לחוק הירושה, התשכ"ה-1965⁶;

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), מיופה כוח לא יהיה מוסמך לבצע בשם הממנה פעולה מהפעולות המנויות להלן, אלא אם כן הוסמך לכך במפורש בייפוי הכוח:

(1) (א) מתן תרומות אלא למי שצוין במפורש בייפוי הכוח ובסכום שצוין בו, ובלבד שהסכום לא יעלה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים.

(ב) מתן מתנות אלא למי שצוין במפורש בייפוי הכוח ובערך שקבע הממנה, ובלבד שהסכום לא יעלה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים, והכול למעט מתנות הנהוגות בנסיבות העניין.

(ג) מתן הלוואות אלא למי שצוין במפורש בייפוי הכוח ובסכום שצוין בו, ובלבד שהסכום לא יעלה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים

⁵ ס"ח התשס"ו, עמ' 58.

⁶ ס"ח התשכ"ה, עמ' 63.

(ד) פעולה משפטית אחרת או מספר פעולות משפטיות הקשורות זו בזו, ובכלל זה כמה פעולות הקשורות בעסקה אחת, ששווין הכולל עולה על 100,000 שקלים חדשים ואינו עולה על 500,000 שקלים חדשים;

(ה) ביצוע פעולות במוצר פנסיוני, כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005⁷ (בחוק זה – מוצר פנסיוני), למעט –

(1) הגשת בקשה לקבלת קצבה בהגיעו לגיל הפרישה לפי סעיף 3 לחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004⁸;

(2) משיכת כספים מקרן השתלמות שאינה בניגוד להוראות לפי סעיף 23 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשמ"ה – 2005;

(3) משיכת כספים מקופת גמל לתגמולים שקבע שר המשפטים בצו, בהתייעצות עם שר האוצר, שאינה בניגוד להוראות לפי סעיף 23 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשמ"ה – 2005.

⁷ ס"ח התשס"ה, עמ' 918.

⁸ ס"ח התשס"ד, עמ' 46.

(2) (א) מתן הסכמה לבדיקה פסיכיאטרית, לטיפול פסיכיאטרי או לאשפוז, והכול בבית חולים כהגדרתו בחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991⁹, או לשחרור מאשפוז כאמור בתנאים שקבע הממנה.

(ב) הסכמת מיופה כוח לפי פסקה זו לא תהיה תקפה אם במועד שבו התבקשה ההסכמה מתנגד הממנה לבדיקה, לטיפול או לאשפוז, אלא אם כן ייפוי הכוח המתמשך לעניין זה נחתם גם בפני פסיכיאטר, והממנה הסמיך במפורש את מיופה הכוח לתת הסכמה למרות התנגדותו.

(ג) לא ייחתם ייפוי כוח מתמשך לפי פסקת משנה (ב), אלא לאחר שפסיכיאטר כאמור הסביר לממנה את משמעות ההסכמה כאמור ואת תוצאותיה ונוכח לדעת כי הממנה הבין את הדברים וכי ייפוי הכוח ניתן בהסכמה חופשית ומרצון, בלא שהופעלו על הממנה לחץ או השפעה בלתי הוגנת ובלא ניצול מצוקתו או חולשתו.

(ד) הסכמת מיופה הכוח במקרה של התנגדות כאמור בפסקת משנה (ב) לא תהיה תקפה לאשפוז העולה על 48 שעות או אם באותה העת הממנה מסוגל לתת הסכמה מדעת.

⁹ ס"ח התשנ"א, עמ' 58.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), מיופה כוח לא יהיה מוסמך לבצע בשם הממנה פעולה משפטית מהפעולות המנויות להלן, אלא אם כן נתן לכך בית המשפט אישור מראש:

(1) העברה, שעבוד, חלוקה או חיסול של יחידה משקית בחקלאות, בתעשייה, במלאכה או במסחר, או של דירה;

(2) עסקה במקרקעין, למעט השכרה של נכס לתקופה שאינה עולה על חמש שנים שהוראות חוק הגנת הדייר [נוסח משולב] התשלי"ב-1972¹⁰, לא חלות עליה;

(3) המחאה או שעבוד של זכות לקבלת זכות במקרקעין;

(4) השכרה שחוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשלי"ב-1972, חל עליה;

(5) הסתלקות מחלק או ממנה בעיזבון או העברה או שעבוד של חלק או מנה בעיזבון;

(6) מתן תרומה בסכום העולה על הסכום שנקבע בייפוי הכוח או בסכום העולה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך, והכול ובלבד שניתנה לכך הסמכה מפורשת של הממנה;

(7) מתן מתנה שאינה נהוגה בנסיבות העניין; ואם ניתנה הסמכה מפורשת – מתנה כאמור בסכום העולה על הסכום שנקבע בייפוי הכוח או בסכום העולה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך;

¹⁰ ס"ח התשלי"ב, עמ' 176.

(8) פעולה משפטית אחרת, ובכלל זה כמה פעולות הקשורות בעסקה אחת, ששווין עולה על 500,000 שקלים חדשים, או על 100,000 שקלים חדשים – אם לא ניתנה הסמכה מפורשת כאמור בסעיף קטן (ג);

(9) משיכת כספים מקופת גמל בניגוד להוראות לפי סעיף 23 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה – 2005¹¹ כמשמעותם בסעיף 87(א)(2) לפקודת מס הכנסה, העברתם לאחר, שעבודם או עיקולם לפי סעיף 25 לחוק האמור;

(10) מתן ערבות או מתן הלוואה; ואם ניתנה הסמכה מפורשת למתן הלוואה – בסכום העולה על הסכום שנקבע בייפוי הכוח או בסכום העולה על 100,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך;

(11) התחייבות לביצוע פעולה מהפעולות המנויות בפסקאות (1) עד (10).

(ה) (1) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), הסמכויות הנתונות לאפוטרופוס לפי רשימת החיקוקים המנויה בתוספת השנייה יהיו נתונות גם למיופה כוח, בשינויים המחויבים ובכפוף לתנאים שייקבעו בתוספת האמורה, ובלבד שאותה סמכות נכללת בעניינים שנמסרו למיופה הכוח בייפוי הכוח המתמשך, ובכפוף להוראות שנקבעו בייפוי הכוח המתמשך.

(2) השר, לאחר התייעצות עם השר הממונה על ביצועו של חיקוק ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לשנות, בצו, את התוספת השנייה.

¹¹ ס"ח התשס"ה, עמ' 889.

(ו) על אף האמור בסעיפים 5 ו-16 לחוק השליחות, מיופה כוח יהיה מוסמך למנות שלוח לצורך ייצוג של הממנה בהליכים משפטיים, ובכל הנוגע לענייני רכוש – הוא יהיה מוסמך למנות שלוח לביצוע סמכויות מבין הסמכויות שהוענקו לו בייפוי הכוח, והכול בכפוף להוראות שקבע הממנה בייפוי הכוח ולהוראות בית המשפט כאמור בסעיפים 32כז ו-32כח, אולם מיופה כוח לא יהיה מוסמך למנות מיופה כוח אחר לפי הוראות פרק זה.

(ז) הוראות סעיף 48 יחולו, בשינויים המחויבים, לעניין פעולה משפטית בין הממנה לבין מיופה הכוח, בן זוגו או קרוביו של מיופה הכוח ולעניין פעולה משפטית בין שני ממנים שמינו מיופה כוח אחד; ואולם –

(1) אם הסמיכו שני הממנים במפורש בייפוי הכוח את מייפה הכוח לייצגם בפעולה משפטית ביניהם מוסמך מיופה הכוח לייצגם אף בלא אישור כאמור באותו סעיף;

(2) מיופה הכוח מוסמך לייצג את הממנה לעניין פעולה ביניהם, ללא אישור כאמור באותו סעיף, אם מיופה הכוח הוא קרוב של הממנה ומנהל עמו משק בית משותף והממנה הסמיך אותו במפורש לעניין פעולה הקשורה בניהול השותף של משק הבית המשותף.

(א) מיופה כוח חייב לפעול בשקידה, במיומנות, במסירות וללא התרשלות ולנהוג בתום לב לשמירת ענייניו של הממנה ולא לטובת ענייניו שלו.

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף 32ט, בעל מקצוע שהתמנה כמיופה כוח כדי שיפעיל את כישוריו המקצועיים יפעל במסירות ובמקצועיות כפי שבעל מקצוע היה מפעיל כלפי לקוחו.

(ג) הוראות סעיף 57 יחולו לעניין מיופה כוח, בשינויים המחויבים.

דרכי פעולתו של 32ח. (א) במילוי תפקידו והפעלת סמכויותיו יפעל מיופה כוח

מיופה כוח בהתאם לעקרונות אלה :

(1) שמירה על כבודו של הממנה, בדרך שתגביל את זכויותיו וחירותו במידה הפחותה ביותר;

(2) שמירה, ככל האפשר, על פרטיות הממנה;

(3) בדרך שתאפשר לממנה לממש את יכולותיו ולשמור על מרב עצמאותו האפשרית, בהתאם ליכולותיו.

(ב) עם כניסתו לתוקף של ייפוי הכוח, יסביר מיופה הכוח לממנה מהם תפקידיו וסמכויותיו כמיופה כוח, בלשון פשוטה ובהתאם ליכולת הבנתו של הממנה, ואם הוא אדם עם מוגבלות – תוך שימוש באמצעי עזר שברשותו או בכל דרך אפשרית הסבירה בנסיבות העניין.

(ג) מיופה הכוח ימסור לממנה מידע שיש בידו בנוגע לענייניו האישיים והרכושיים של הממנה ומידע הנוגע לטיפולו של מיופה הכוח בענייני הממנה, בלשון המובנת לו ובהתאם ליכולת הבנתו, ויסייע לו בנגישות למידע אחר הנוגע לענייניו או הדרוש לשם קבלת החלטות בעניינים הנוגעים לו.

(ד) מיופה הכוח יסייע לממנה ויעודד אותו לקבל החלטות בעצמו בעניינים הנוגעים לו, ככל שהממנה מסוגל לכך.

(ה) מיופה הכוח יפעל בדרך שתאפשר לממנה לשמור על ערכיו התרבותיים והדתיים וכן יסייע לו להשתתף בחיי הקהילה, לרבות בפעילויות חברתיות, תרבותיות, שיקומיות ותעסוקתיות.

(ו) מיופה הכוח יפעל בדרך שתאפשר לממנה לשמור על קשרים עם בני משפחה וחברים.

(ז) מיופה הכוח יתייעץ, לפי הצורך, עם גורמים מקצועיים, בני משפחה וחברים קרובים של הממנה וייעזר בהם לשם קידום ענייניו של הממנה.

(ח) מיופה כוח, לרבות מיופה כוח שמונה לאדם שמצבו ויכולת הבנתו משתנים מזמן לזמן או מעניין לעניין, יפעל במילוי תפקידיו תוך התחשבות בשינויים במצבו או בהבנתו של הממנה, לרבות לעניין שמיעת דעתו, התייעצות עמו, התחשבות ברצונותיו ועידודו לקבל החלטות ולנהל את העניינים הנוגעים לו בעצמו בזמנים או בעניינים שבהם הוא מסוגל לכך.

32.ט. (א) מיופה הכוח ישמע את דעת הממנה, ישתפו בכל עניין והחלטה הנוגעים אליו, ויתיעץ עמו, אם ניתן לברר את דעתו; לשם כך, ימסור מיופה הכוח לממנה את המידע הדרוש לו, לרבות מהות העניין נושא ההחלטה או הפעולה, החלופות האפשריות, היתרונות והחסרונות שבבחירת כל אחת מהן ואת המלצתו של מיופה הכוח, אם ישנה, והטעמים ביסודה; לעניין סעיף זה, "ניתן לברר את דעתו", ו"מסוגל להבין בדבר" – לרבות לאחר שניתן לו מידע בדרך האמורה בסעיף קטן (ז).

דרכי קבלת החלטות בענייניו של הממנה

(ב) בקבלת החלטות בעניינים שבסמכותו יפעל מיופה כוח לפי המפורט להלן:

(1) אם נתן הממנה הנחיות מקדימות באותו עניין – בהתאם להנחיות המקדימות, בכפוף להוראות סימן ו';

(2) אם לא נתן הממנה הנחיות מקדימות – לפי רצונו של הממנה, אם ניתן לברר את דעתו ולאחר שניתן לו מידע כאמור בסעיף קטן (א);

(3) אם לא ניתן לברר את דעתו של הממנה – בהתאם לרצון הממנה כפי שהובע בעת שהיה מסוגל להבין בדבר או כפי שניתן ללמוד מייפוי הכוח או מהתנהגותו בעבר וכן בהתחשב בהשקפת עולמו ואורח חייו של הממנה כפי שהיו בעבר;

(4) אם לא ניתן לעמוד על רצונו של הממנה – יפעל מיופה הכוח בהתאם לטובת הממנה ותוך נקיטת דרכי הפעולה שבסעיף 32.

(ג) על אף האמור בסעיף זה, לא יפעל מיופה הכוח בהתאם לרצונו של ממנה שלא נתן הנחיות מקדימות, אם הוא סבור כי הפעולה או ההחלטה יגרמו לממנה פגיעה של ממש; נתן אדם הנחיות מקדימות, יחולו הוראות סימן ו'.

(ד) ממנה רשאי לקבוע בייפוי הכוח במפורש, לעניין מסוים או לכלל העניינים שבייפוי הכוח, כי הוא מבקש שמיופה כוח יעדיף את רצונו הקודם כפי שבא לידי ביטוי בהנחיות מקדימות או באופן אחר שקבע הממנה (בסעיף קטן זה – רצון קודם) על פני רצונו לאחר שחדל להיות מסוגל להבין בדבר; קבע הממנה הוראה כאמור, יפעל מיופה הכוח בעניינים שנכללו בהוראה לפי רצונו הקודם של הממנה, לאחר שניסה בעצמו או באמצעות בני משפחה ואנשים אחרים להגיע עמו להסכמה בנוגע להחלטה או לפעולה לפני ההנחיה המקדימה שבה מדובר.

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (ד) –

(1) בעניין אישי מהותי לא יפעל מיופה הכוח בניגוד לרצונו של הממנה אם הוא מתנגד לכך בשעת המעשה או בסמוך לכך;

(2) בעניין רפואי מהותי לא יפעל מיופה הכוח בניגוד לרצונו של הממנה אם הוא מתנגד לכך בשעת המעשה או בסמוך לכך.

(ו) מיופה הכוח רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה למתן הוראות בהתאם להוראות סעיף 32כז, בנסיבות כאמור בסעיפים קטנים (ג) עד (ה).

(ז) מידע והסברים שעל מיופה כוח למסור לממנה לפי סעיף זה ולפי סעיף 32ח, יימסרו לממנה בלשון פשוטה בהתאם ליכולת הבנתו, ואם הוא אדם עם מוגבלות – תוך שימוש באמצעי עזר שברשותו או בכל דרך אפשרית הסבירה בנסיבות העניין; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות בדבר התאמות נגישות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, הנדרשות ממי שנותן שירות ציבורי כמשמעותו באותו חוק.

תנאי לפעולה לפי ייפוי כוח 32. היה הממנה אדם שאינו מסוגל להבין בעניין שלגביו ניתן ייפוי כוח, רשאי מיופה כוח לפעול לפיו רק אם היה ייפוי כוח מתמשך וניתנו לגביו אישור הפקדה של האפוטרופוס הכללי לפי סעיף 32ז ואישור על קבלת הודעה על כניסתו לתוקף לפי סעיף 32יט, ובכפוף להוראות חוק זה.

הגנת צד שלישי 32יא. (א) על פעולה שהתבצעה ללא הרשאה של הממנה או בחריגה מייפוי הכוח המתמשך כלפי צד שלישי יחולו הוראות סעיף 6(ב) לחוק השליחות; בית המשפט רשאי לאשר את הפעולה בדיעבד אם הממנה הסכים לכך.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), היה פגם במינויו של מיופה כוח, תהיה פעולה של מיופה כוח על פי ייפוי כוח מתמשך בת-תוקף ובלבד שנעשתה כלפי אדם שפעל בתום לב ובתמורה וניתנו לגבי ייפוי הכוח אישור הפקדה של האפוטרופוס הכללי לפי סעיף 32ז ואישור על קבלת הודעה על כניסתו לתוקף לפי סעיף 32ט.

32ב. (א) מיופה כוח יהיה זכאי לקבל שכר בעבור והוצאותיו ביצוע תפקידו מנכסי הממנה, אם קבע זאת הממנה בייפוי הכוח, בגובה השכר שנקבע בייפוי הכוח.

(ב) מיופה כוח רשאי לנכות מנכסי הממנה את ההוצאות הסבירות שהוציא לשם הפעלת סמכויותיו לפי ייפוי הכוח.

סימן ד': ייפוי כוח מתמשך

32ג. (א) ייפוי כוח מתמשך יינתן בכתב לפי טופס כוח מתמשך אופן עריכת ייפוי כוח מתמשך שייקבע בתקנות.

(ב) בייפוי כוח מתמשך יפרט הממנה את העניינים שבהם מוסמך מיופה הכוח לפעול בשמו, ואם הוא מוסמך לבצע בשמו פעולה מהפעולות המנויות בסעיף 32(ג) – יפרט גם את אותן פעולות; כמו כן, הממנה רשאי לכלול בייפוי הכוח הנחיות מקדימות והוראות לעניין כניסתו לתוקף של ייפוי הכוח ולעניין פקיעתו.

(ג) בייפוי כוח מתמשך לעניינים אישיים יציין הממנה במפורש אם מיופה הכוח מוסמך לפעול בשמו בעניינים בריאותיים, ואם כן – באילו עניינים, ורשאי הממנה למנות מיופה כוח שיוסמך לפעול בשמו רק בעניינים הנוגעים לבריאותו כאמור בסעיף קטן 32טו; מינה אדם מיופה כוח לכלל ענייניו האישיים ולא סייג מהם במפורש את העניינים הבריאותיים, יחול ייפוי הכוח המתמשך גם על עניינים אלה.

(ד) הסבר ומידע כאמור בסעיף 32ד(ג) יינתנו לממנה ללא נוכחותו של מיופה הכוח, בלשון פשוטה המובנת לו, ואם הוא אדם עם מוגבלות – תוך מתן התאמות נגישות אם נדרשות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

(ה) הממנה יאשר בחתימתו על ייפוי הכוח כי הוא מבין את משמעות מתן ייפוי הכוח, מטרותיו ותוצאותיו וכי ייפוי הכוח ניתן בהסכמה חופשית ומרצון, בלא שהופעלו עליו לחץ או השפעה בלתי הוגנת ובלא ניצול מצוקתו או חולשתו.

(ו) הממנה רשאי לצרף לייפוי כוח מתמשך חוות דעת מומחה המעידה על היותו בעל כשירות בעת עריכת ייפוי הכוח.

(ז) בייפוי כוח מתמשך רשאי הממנה לקבוע אדם אחד או יותר שיהיה על מיופה הכוח ליידעם בדבר כוונתו להודיע לאפוטרופוס הכללי על כניסתו לתוקף של ייפוי הכוח; הממנה רשאי לקבוע אדם נוסף שאותו יידע מיופה הכוח, אם לא ניתן יהיה למסור את ההודעה לאדם שבחר.

(ח) בייפוי כוח מתמשך יציין הממנה גורם שמיופה הכוח ידווח לו על החלטות ופעולות כאמור בסעיף 32טז.

(ט) על אף האמור בכל דין, ייפוי כוח שנערך לפי חוק זה אינו טעון אישור אחר.

(י) תקנות לפי סעיף זה וסעיפים 32 ו-32טו, למעט תקנות בנושא ההכשרה לפי סעיף 32ד(א), טעונות אישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

חתימה על ייפוי כוח 32ד. (א) ייפוי כוח מתמשך ייחתם בידי הממנה בפני עורך דין שעבר הכשרה לעניין עריכת ייפוי כוח מתמשך, כפי שתיקבע בתקנות, ואין לו עניין אישי בייפוי הכוח.

(ב) התעורר ספק אצל עורך הדין בדבר היותו של אדם בעל כשירות, לרבות עקב מוגבלות המשליכה על מסוגלותו להבין את טיבו של ייפוי הכוח, משמעותו, מטרותיו ותוצאותיו, יפנה אותו עורך הדין למומחה, כפי שיקבע לעניין זה השר בהסכמת שר הבריאות ושר הרווחה והשירותים החברתיים, כדי שיחווה דעתו בדבר היותו של הממנה בעל כשירות.

(ג) עורך הדין שבפניו נחתם ייפוי הכוח יביא לידיעת הממנה ויסביר לו בלשון פשוטה המובנת לו את המפורט להלן:

(1) המשמעויות המשפטיות של ייפוי כוח מתמשך;

(2) החלופות הקיימות בדין לייפוי כוח מתמשך, לרבות אפטרופסות ומתן הנחיות מקדימות לשם מינוי אפטרופוס כאמור בסעיף 35א;

(3) עניינים שניתן לכלול בייפוי כוח מתמשך, ובכלל זה הוראות לעניין מועד כניסתו לתוקף, הנחיות מקדימות, הגבלה לסוגי עניינים והוראות בעניין יידוע;

(4) מצבים שבהם לא תידרש הסמכה מפורשת, עניינים שבהם נדרשת הסמכה מפורשת לפי חוק זה כאמור בסעיף 32(ג), ועניינים שבהם נדרש אישור בית המשפט כאמור בסעיף 32(ד);

(5) האפשרויות העומדות בפניו לבקש ליידע אדם נוסף בעת כניסת ייפוי הכוח לתוקף ולבחור למי ובאיזה אופן ידווח מיופה הכוח על פעולותיו לאדם אחר או לאפוטרופוס הכללי, כאמור בסעיף 32טז.

(6) האפשרות לבטל את ייפוי הכוח או לקבוע שהוא יעמוד בתוקפו גם אם יבקש לבטלו כשלא יהיה בעל כשירות כאמור בסעיף 32כג.

(ד) לייפוי כוח מתמשך תצורף הסכמתו של מיופה הכוח לשמש מיופה כוח, שנחתמה בפני עורך דין לאחר שהסביר לו את משמעות ייפוי הכוח, ואישורו כי קרא והבין את משמעותו, אחריותו וסמכויותיו לפיו וכי הוא עומד בתנאי הכשירות לשמש כמיופה כוח לפי פרק זה.

(ה) עורך הדין שבפניו נחתם ייפוי הכוח, יאשר על גבי הטופס כי הממנה חתם בפניו על ייפוי הכוח במועד הנקוב בו לאחר שהביא לידיעתו את הפרטים המפורטים בסעיף קטן (ג), וכי נוכח לדעת כי הממנה מבין את משמעות מתן ייפוי הכוח, מטרותיו ותוצאותיו והתרשם, לאחר שנתן על כך את דעתו, כי ייפוי הכוח ניתן בהסכמה חופשית ומרצון בלא שהופעלו על הממנה לחץ או השפעה בלתי הוגנת ובלא ניצול של מצוקתו או חולשתו.

ייפוי כוח רפואי 32טו. (א) ייפוי כוח מתמשך המסמיך את מייפה הכוח לפעול בשמו של הממנה רק בעניינים הנוגעים לבריאותו (בחוק זה – ייפוי כוח רפואי), יכול שייחתם בפני בעל מקצוע או עורך דין על גבי טופס שיקבע השר בהסכמת שר הבריאות; לעניין סעיף זה, "בעל מקצוע" – כל אחד מאלה:

(1) רופא מורשה כמשמעותו בסעיף 2 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976¹²;

(2) עובד סוציאלי כהגדרתו בסעיף 2 לחוק העובדים הסוציאליים, התשנ"ו-1996¹³;

(3) פסיכולוג הרשום בפנקס הפסיכולוגים לפי חוק הפסיכולוגים, התשל"ז-1977¹⁴;

(4) אח או אחות מוסמכים.

(ב) ייפוי כוח רפואי מסמיך את מיופה הכוח גם בעניינים הנוגעים לבדיקה או לטיפול פסיכיאטרי בקהילה וכן לקבלת מידע בנוגע לבדיקה, טיפול או אשפוז בבית חולים פסיכיאטרי לפי חוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991, והכול אלא אם כן קבע הממנה אחרת.

(ג) בעל המקצוע שבפניו נחתם ייפוי כוח רפואי יאשר כי התרשם שהממנה הבין את המשמעות של מתן ייפוי כוח ואת האפשרות לכלול בו הנחיות מקדימות והתרשם כי יפוי הכוח ניתן בהסכמה חופשית ומרצון.

¹² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 30, עמ' 594.

¹³ ס"ח התשנ"ו, עמ' 152.

¹⁴ ס"ח התשל"ז, עמ' 158.

(ד) לייפוי כוח רפואי תצורף הסכמתו של מיופה הכוח שנחתמה בפני בעל מקצוע או עורך דין, המאשר שמיופה הכוח קרא והבין את משמעותו, אחריותו וסמכויותיו לפיו.

דיווח לאדם מיודע 32טז. (א) הממנה יציין בייפוי הכוח המתמשך אדם או לאפוטרופוס הכללי על החלטות ופעולות של מיופה הכוח

אחד או יותר, שיהיה על מיופה הכוח לדווח להם על החלטות או פעולות בנושאים המנויים בייפוי הכוח (בפרק זה – אדם מיודע), במועדים ובאופן שקבע הממנה, זולת אם קבע הממנה במפורש אחרת, והוא רשאי לקבוע כי מיופה הכוח ידווח על פעולותיו לאפוטרופוס הכללי.

(ב) אדם מיודע לא יהיה קרוב של מיופה הכוח, אלא אם כן מיופה הכוח הוא קרוב הממנה.

(ג) הממנה רשאי לקבוע כי לאדם מיודע יועבר העתק מייפוי הכוח.

(ד) אדם מיודע רשאי לדרוש ממיופה הכוח מידע על החלטות שקיבל ופעולות שביצע בנושאים המנויים בייפוי הכוח; השר רשאי לקבוע בטופס סוגי החלטות או פעולות שיובאו לידיעת אדם מיודע אלא אם כן נקבע אחרת בייפוי הכוח.

(ה) ציין הממנה בייפוי הכוח המתמשך כי מיופה הכוח ידווח על פעולותיו לאפוטרופוס הכללי, יודיע על כך הממנה לאפוטרופוס הכללי עם הפקדת ייפוי הכוח, ויחולו על מיופה הכוח מיום כניסת ייפוי הכוח לתוקף הוראות סעיפים 51 ו-53, בשינויים המחויבים.

הפקדת ייפוי כוח 32יז. (א) ייפוי כוח מתמשך יופקד אצל האפוטרופוס מתמשך הכללי; ההפקדה תהיה במסירת עותק מקורי של ייפוי הכוח בידי הממנה עצמו או בידי עורך הדין שבפניו הוא נחתם; הפקדת ייפוי הכוח היא תנאי מוקדם לכניסתו לתוקף.

(ב) ייפוי כוח רפואי שלא הופקד אצל האפוטרופוס הכללי כאמור בסעיף קטן (א) יהיה תקף לשנה; נכנס ייפוי הכוח לתוקף במהלך אותה שנה, ימשיך לעמוד בתוקפו, בכפוף להוראות חוק זה.

(ג) הופקדו כמה ייפויי כוח מתמשכים באותם עניינים, ייפוי הכוח האחרון באותו עניין הוא הקובע.

(ד) האפוטרופוס הכללי או מי שהוא הסמיכו לכך יאשר בכתב, על גבי העותק של ייפוי הכוח המתמשך שנמסר לו, כי ייפוי הכוח הופקד כאמור בסעיף קטן (א); אישור כאמור יהיה ראייה לכאורה לכך שהאדם הנקוב בייפוי הכוח כממנה נתן את ייפוי הכוח וכי ייפוי הכוח ניתן לכל המאוחר ביום ההפקדה.

(ה) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין הפקדת ייפוי כוח מתמשך לפי סעיף זה ושמירתו, וכן לקבוע אגרות בשל הפקדת ייפוי כוח מתמשך או בשל קבלת מידע עליו או העתק ממנו.

קבלת מידע על הפקדת ייפוי כוח מתמשך
32. יח. (א) זכאים לקבל מידע על הפקדת ייפוי כוח מתמשך והעתק ממנו –

(1) הממנה;

(2) מיופה הכוח;

(3) היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו וכן עובד סוציאלי לעניין סדרי דין שמונה לפי חוק הסעד (סדרי דין בענייני קטינים, חולי נפש ונעדרים), התשט"ו-1955¹⁵, לשם מילוי תפקידם לעניין חוק זה.

¹⁵ ס"ח התשט"ו, עמ' 126.

(ב) ממועד כניסתו לתוקף של ייפוי כוח מתמשך, זכאים קרובי הממנה ואדם מיודע לקבל מידע על הפקדת ייפוי הכוח, על זהותם של מיופה הכוח ושל אדם מיודע ועל סוגי העניינים שלגביהם ניתן ייפוי הכוח, אלא אם כן הגביל הממנה בייפוי הכוח המתמשך את זכאותם כאמור והודיע על כך לאפוטרופוס הכללי בעת הפקדת ייפוי הכוח המתמשך.

(ג) השר, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע בעלי תפקידים וגופים נוספים על אלה המנויים בסעיף קטן (א)(3) שיהיו זכאים לקבל מידע על הפקדת ייפוי כוח מתמשך או העתק ממנו.

(ד) השר רשאי לקבוע תנאים ונסיבות שבהן זכאי צד שלישי לקבל, אחרי כניסתו לתוקף של ייפוי כוח מתמשך, אישור מהאפוטרופוס הכללי כי ייפוי כוח מתמשך שהוצג בפניו הופקד אצל האפוטרופוס הכללי וכי האפוטרופוס הכללי קיבל הצהרה על כניסתו לתוקף.

כניסה לתוקף של 32 יט. (א) (1) ייפוי כוח מתמשך ייכנס לתוקפו ייפוי כוח מתמשך במועד שבו חדל הממנה להיות מסוגל להבין בדבר, בעניין שלגביו ניתן ייפוי הכוח המתמשך, ובכלל זה לקבל החלטות בקשר אליו, ובלבד שמיופה הכוח מסר לאפוטרופוס הכללי הצהרה כי התקיימו התנאים לכניסת ייפוי הכוח לתוקף, כולו או חלקו, וכי קוימו חובות היידוע; היתה חוות דעת מומחה תנאי לכניסת ייפוי הכוח לתוקף, תצורף להצהרה חוות הדעת.

(2) קיבל האפוטרופוס הכללי הצהרה כאמור בפסקה (1), ימסור למיופה הכוח אישור כי ייפוי הכוח נכנס לתוקף, וישלח הודעה על כך לממנה ולאדם המיודע.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בייפוי כוח מתמשך בענייני רכוש רשאי הממנה לקבוע כי ייפוי הכוח ייכנס לתוקפו מיד לאחר שניתן או במועד מאוחר יותר, אף אם באותו מועד יהיה הממנה מסוגל להבין בדבר; ואולם עד למועד שבו חדל הממנה להיות מסוגל להבין בדבר יהיה דינו של ייפוי הכוח המתמשך כדין ייפוי כוח שניתן לפי חוק השליחות.

(ג) הממנה רשאי לקבוע בייפוי כוח מתמשך את הדרך שבה ייקבע כי הוא אינו מסוגל להבין בדבר, בין באמצעות חוות דעת מומחה ובין בדרך אחרת, ובלבד שלא ייקבע כי ייפוי הכוח ייכנס לתוקפו לפי החלטתו של מיופה הכוח בלבד, ורשאי הממנה לקבוע מבחנים שונים לכל עניין; לא קבע הממנה כאמור, יראו אותו כמי שאינו מסוגל להבין בדבר אם נקבע בחוות דעת מומחה שנמסרה למיופה הכוח כי הממנה אינו מסוגל להבין בדבר; מיופה הכוח יהיה מוסמך לתת הסכמה בשם הממנה לביצוע הבדיקה הדרושה לשם עריכת חוות הדעת האמורה.

(ד) מיופה הכוח יידע את הממנה ואת מי שקבע הממנה בייפוי הכוח על התקיימות התנאים לכניסתו לתוקף של יפוי הכוח, לפני שיודיע לאפוסטרופוס הכללי על כניסתו לתוקף של ייפוי הכוח, ואם התגורר הממנה אצל קרוב או במעון דרך קבע – יידע מיופה הכוח את הקרוב או את מנהל המעון שבו מתגורר הממנה, לפי העניין.

אי-שליחת כשרותו 32.כ. אין בכניסתו לתוקף של ייפוי כוח מתמשך, המשפטית של המשפטית של הממנה כדי לשלול את כשרותו המשפטית של אדם.

תקופת תוקפו של 32כא. (א) הממנה רשאי לקבוע בייפוי כוח מתמשך ייפוי כוח מתמשך הוראות לעניין פקיעת תוקפו של ייפוי הכוח, לרבות המועד לפקיעתו; לא קבע הממנה כאמור וייפוי הכוח נכנס לתוקפו כאמור בסעיף 32יט, יהיה ייפוי הכוח תקף עד לפקיעתו או לביטולו בהתאם להוראות סעיפים 32כב, 32כג או 32כט.

(ב) אחת לשלוש שנים מיום הפקדת ייפוי הכוח המתמשך וכל עוד הוא לא נכנס לתוקף לפי סעיף 32יט, ישלח האפוטרופוס הכללי הודעה לממנה על כך כדי לוודא שהממנה מעוניין שיפוי הכוח ימשיך לעמוד בתוקפו ועל זכותו לבטלו או לשנותו.

(ג) לא הודיע הממנה על רצונו לבטל את ייפוי הכוח או לשנותו, ימשיך ייפוי הכוח לעמוד בתוקפו.

פקיעת תוקפו של 32כב. ייפוי כוח מתמשך יפקע בהתקיים אחד מאלה, ויהודעה על כך תימסר לאפוטרופוס הכללי על ידי מיופה הכוח או מטעמו, ואם ייפוי הכוח טרם נכנס לתוקף – על ידי הממנה:

(1) תנאי שהממנה קבע בייפוי הכוח המתמשך כי בהתקיימו יפקע תוקפו של ייפוי הכוח;

(2) פטירת הממנה או מיופה הכוח;

(3) חדלו להתקיים במיופה הכוח התנאים שבסעיף 32ג;

(4) מיופה הכוח מונה בשל היותו בעל מקצוע כדי שיפעיל את כישוריו המקצועיים ורישיונו נשלל;

(5) מיופה הכוח הודיע בכתב לממנה כי הוא אינו מעוניין לשמש מיופה כוח; לא היה הממנה בעל כשירות או מסוגל להבין בדבר באותו מועד, יודיע על כך מיופה הכוח גם לבן זוגו של הממנה או לקרוב אחר;

(6) מיופה הכוח היה בן זוגו של הממנה וקשר הנישואין פקע לאחר מתן ייפוי הכוח המתמשך, אלא אם כן צוין במפורש אחרת בייפוי הכוח;

(7) מיופה הכוח היה ידוע בציבור של הממנה, חדל לנהל עמו משק בית משותף מתוך כוונה לפרק את חיי המשפחה באופן קבוע יפסיק לפעול לפי ייפוי הכוח ויודיע על כך לממנה; ייפוי הכוח יפקע לפי פסקה זו מיום מסירת ההודעה לאפוטרופוס הכללי או לממנה, לפי המאוחר.

32.ג. (א) ממנה רשאי למסור למיופה הכוח הודעה בכתב על ביטול ייפוי כוח מתמשך שנתן; ביטול ייפוי הכוח המתמשך ייכנס לתוקפו במועד מסירת ההודעה כאמור.

ביטול ייפוי כוח
מתמשך בידי
הממנה

(ב) הממנה ימסור לאפוטרופוס הכללי הודעה בכתב על ביטול ייפוי הכוח; ואולם אין באי-מסירת ההודעה לאפוטרופוס הכללי כדי לפגוע בתוקפו של הביטול אם מיופה הכוח קיבל הודעה על כך בהתאם להוראות סעיף קטן (א).

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), חזר בו הממנה מהודעת הביטול והביע את רצונו שמיופה הכוח ימשיך בתפקידו, רשאים מיופה הכוח או הממנה לפנות לבית המשפט בבקשה לחידוש תוקפו של ייפוי הכוח; קיבל בית המשפט את הבקשה, יקבע את המועד לחידוש ייפוי הכוח.

(ד) ממנה רשאי לקבוע במפורש בייפוי כוח מתמשך כי הוא יעמוד בתוקפו גם אם יודיע על רצונו לבטלו כשלא יהיה בעל כשירות; קבע ממנה כאמור וייפוי הכוח מתמשך בוטל לאחר הממנה חדל להיות מסוגל להבין בדבר, ימשיך ייפוי הכוח לעמוד בתוקפו, אולם הממנה או מיופה הכוח רשאים לפנות לבית המשפט בבקשה לבטלו; ראה בית המשפט כי התקיימו נסיבות המצדיקות את ביטול ייפוי הכוח, יבטלו ויחולו הוראות סעיף 32כט(ה) ו-ו).

סיום תפקידו של 32כד. (א) בביטול ייפוי הכוח או בפגיעתו חייב מיופה הכוח – ובמותו חייבים יורשיו – למסור לממנה או למי שקבע בית המשפט את נכסי הממנה הנמצאים בידו, ואת המסמכים הנוגעים לנכסים אלה.

(ב) במקרה של פטירת הממנה, יהא מיופה הכוח לענייני רכוש מוסמך, אלא אם הממנה קבע אחרת, וכל עוד אין גורם אחר שהוסמך כדין לטפל באותם עניינים ולמשך תקופה שלא תעלה על 90 יום, אף ללא פנייה לבית המשפט לנקוט פעולות אלה:

(1) לשלם מכספי הממנה תשלומים שוטפים עבור שירותים שניתנו לו או הקשורים ברכושו בתקופת תוקפו של ייפוי הכוח;

(2) לשלם מכספי הממנה הוצאות סבירות לקבורה ואבלות; הוצאות כאמור ישולמו לפי המקובל בנסיבות העניין או בהתאם להנחיות שנתן בעניין הממנה;

(3) לנהל נכס מושכר או עסק הדורש ניהול שוטף.

(ג) התעורר צורך בביצוע פעולות החורגות מהאמור בסעיף קטן (ב) לשם שמירת טובת הממנה או רכוש, ובנסיבות מיוחדות לשם מניעת נזק לעזבונו, בית המשפט רשאי להורות שמיופה הכוח לענייני רכוש יהא חייב ומוסמך לבצען, והכול בהתאם להוראות שיקבע ולתקופה שיקבע.

תחולת חוק השליחות חוק. הוראות חוק השליחות יחולו, בשינויים המחויבים, על ייפוי כוח מתמשך, ככל שאין הוראה אחרת לפי פרק זה.

דינה של שליחות לפי ייפוי כוח מתמשך על אף הוראות חוק השליחות והוראות כל דין, שלחות לפי ייפוי כוח מתמשך לא תסתיים רק משום שהממנה חדל להיות בעל כשירות.

סימן ה': סמכויות בית משפט בקשר לייפוי כוח מתמשך

מתן הוראות ואישור פעולות (א) 32כז. בית המשפט רשאי, מיוזמתו או לבקשת מי מהמנויים בסעיף קטן (ב), לתת הוראות בכל עניין הנוגע להפעלת סמכויותיו של מיופה כוח וכן רשאי בית המשפט, לבקשת מיופה כוח, לאשר פעולה שעשה בעניין כאמור, ובלבד שהממנה לא נתן הנחיות מקדימות למיופה הכוח באותם עניינים; נתן הממנה הנחיות מקדימות למיופה הכוח בעניין מהעניינים כאמור, יחולו הוראות סעיף 32לא(ה).

(ב) בקשה למתן הוראות לפי סעיף קטן (א) רשאים להגיש הממנה, קרובו או ידיד קרוב שלו, מיופה כוח או היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו.

(ג) בית המשפט ייתן הוראות כאמור בסעיף זה בהתאם להוראות סעיף 32ט.

הגבלת עניינים 32כח. (א) בית המשפט רשאי להגביל את העניינים ומינוי אפוטרופוס נוסף על מיופה כוח לקבוע תנאים לפעולותיו, כתנאי להמשך פעילותו, אם ראה כי בהיעדר הגבלות ותנאים כאמור תיגרם לממנה פגיעה של ממש או אם שוכנע כי מיופה הכוח אינו פועל בהתאם להוראות סעיף 32ט וכי הדבר מוצדק בנסיבות העניין; הגביל בית המשפט את העניינים שבהם מוסמך מיופה כוח לפעול, רשאי למנות את מיופה הכוח המחליף שקבע הממנה; לא קבע הממנה כאמור, רשאי בית המשפט למנות אפוטרופוס לממנה בעניינים האחרים שבייפוי הכוח בהתאם לסמכותו לפי סעיף 68.

(ב) בית המשפט רשאי למנות לאדם אפוטרופוס נוסף על מיופה כוח בהתקיים התנאים שבסעיף 33א, בעניינים שנכללו בייפוי הכוח, אם ראה כי בהיעדר מינוי כאמור תיגרם לממנה פגיעה של ממש; מינה בית המשפט אפוטרופוס נוסף על מיופה הכוח לפי סעיף קטן זה, יחולו לעניין פעולותיהם של מיופה הכוח ושל האפוטרופוס באותם עניינים הוראות סעיף 46.

(ג) (1) ציין אדם שהוא אפוטרופוס של קרובו, לרבות אפוטרופוס למעשה כמשמעותו בסעיף 67, בצוואתו שקוימה כדין את שמו של מי שהוא מבקש כי ימונה לקרובו כאפוטרופוס לעניין רכוש שהוא מוריש, ימנה בית המשפט את מי ששמו צוין בצוואה כאפוטרופוס לעניין אותו רכוש, ובלבד שמצא כי התקיימו התנאים למינוי אפוטרופוס לפי סעיפים 33 ו-33א, ויורה לו לפעול בהתאם להנחיות שנקבעו בצוואה, אם נקבעו, והכול זולת אם ראה בית המשפט כי לשם שמירת זכויותיו והאינטרסים של האדם יש לסטות מהוראות הצוואה.

(ד) מינה בית המשפט אפוטרופוס כאמור בפסקה (1) נוסף על מיופה הכוח, יפעלו האפוטרופוס ומיופה הכוח ככל הניתן בשיתוף פעולה, ואם קבע בית המשפט כי האפוטרופוסות תחול לעניין הרכוש האמור במשותף עם מיופה הכוח – יחולו הוראות סעיף 46.

(3) אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות חוק הירושה, התשכ"ה-1965.

ביטול ייפוי כוח 32כט (א) בית המשפט רשאי לבטל ייפוי כוח מתמשך מתמשך בידי בית המשפט . או מינוי על פיו, בהתקיים אחד מאלה :

(1) מיופה הכוח לא מפעיל את הסמכויות שבייפוי הכוח כראוי וכתוצאה מכך נגרמת לממנה פגיעה של ממש או שהוא אינו פועל לפי רצונו של הממנה כאמור בסעיף 32ט ;

(2) ייפוי הכוח ניתן כתוצאה ממרמה, מניצול או מהפעלת לחץ או השפעה בלתי הוגנת על הממנה או שהוא ניתן בעת שהממנה לא היה בעל כשירות;

(3) בית המשפט ראה כי לשם שמירת ענייניו של הממנה אין די בייפוי הכוח ויש למנות לו אפוטרופוס שידאג לענייניו, כולם או חלקם.

(ב) בקשה לביטול ייפוי כוח מתמשך בידי בית המשפט לפי סעיף זה וכן בקשה להגבלת ייפוי כוח מתמשך או למינוי אפוטרופוס נוסף על מיופה כוח לפי סעיף 32כח, רשאים להגיש היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, הממנה, קרובו או ידיד קרוב שלו, ורשאי בית המשפט לבטל ייפוי כוח מתמשך לפי סעיף זה גם ביוזמתו.

(ג) לא יבטל בית המשפט ייפוי כוח מתמשך אלא אם כן ראה כי לא ניתן להגיע לתוצאה שלשמה נועד הביטול בדרך של הגבלת ייפוי הכוח, קביעת תנאים בו, מינוי אפוטרופוס נוסף על מיופה הכוח בכפוף להוראות סעיף 33א, או בכל דרך אחרת שבסמכותו המגבילה פחות את ההתערבות בייפוי הכוח.

(ד) מונו כמה מיופי כוח בייפוי כוח אחד, רשאי בית המשפט לבטל את המינוי על פי ייפוי הכוח לגבי כולם או חלקם.

(ה) התקיימו התנאים לביטול ייפוי כוח מתמשך או מינוי על פיו לפי סעיף זה, רשאי בית המשפט למנות אפוטרופוס לממנה בהתקיים התנאים המנויים בסעיף 33א ובהתאם להוראות פרק רביעי; ביטל בית המשפט ייפוי כוח לפי סעיף קטן (א)3, ייתן עדיפות למינויו של מיופה הכוח כאפוטרופוס, ככל שהוא מתאים לכך.

(ו) נתן הממנה הנחיות מקדימות למיופה כוח, בייפוי כוח מתמשך שבוטל, ומינה בית המשפט אפוטרופוס באותם עניינים, יקבע בית המשפט את האמור בהנחיות המקדימות כהנחיות לפעולתו של האפוטרופוס שמינה, אלא אם כן ראה שלשם מניעת פגיעה של ממש בממנה נדרש לסטות מהן.

שמיעת הממנה 32.ל. בטרם יחליט בית המשפט על הגבלת העניינים או קביעת תנאים שבהם מוסמך מיופה כוח לפעול או על מינוי אפוטרופוס נוסף על מיופה כוח, לפי סעיף 32כח או על ביטול ייפוי כוח ומינוי אפוטרופוס במקומו של מיופה כוח, לפי סעיף 32כט, ישמע בית המשפט את הממנה, אלא אם קבע מטעמים שיירשמו שלא ניתן לברר את דעתו בעניין.

סימן ו': הנחיות מקדימות למיופה כוח

מתן הנחיות מקדימות למיופה כוח 32.לא. (א) ממנה רשאי לתת בייפוי כוח מתמשך הנחיות מקדימות למיופה הכוח, שבהן יפרט את רצונו לגבי החלטות עתידיות שיתקבלו בשמו או פעולות שיינקטו בשמו על ידי מיופה הכוח בעניינים הנכללים בייפוי הכוח.

(ב) התעורר צורך לקבל החלטה או לבצע פעולה בשם הממנה, שבקשר אליה נתן הנחיה מקדימה, יפעל מיופה הכוח בהתאם להנחיה המקדימה; הנחיה מקדימה הניתנת לפירושים תפורש לפי אומד דעתו של הממנה כפי שהוא משתמע מתוך ההנחיה המקדימה ומנסיבות העניין; היתה הנחיה מקדימה בלתי אפשרית לקיום אך ניתן לקיימה בשינויים שאין בהם כדי לשנות את מהותה (בסעיף זה – קיום בקירוב), רשאי מיופה הכוח לקיימה בקירוב.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), מיופה הכוח יהיה פטור מלפעול בהתאם להנחיה מקדימה בהתקיים אחד מאלה:

(1) קבלת ההחלטה או ביצוע הפעולה הם בלתי אפשריים ולו בקיום בקירוב, או כרוכים בהוצאה כספית שאין בידי הממנה להוציאה בשים לב להיקף רכוש של הממנה ולצרכיו האישיים בהווה ואלה הצפויים בעתיד;

(2) קבלת ההחלטה או ביצוע הפעולה הם בלתי חוקיים או שהם עלולים לגרום פגיעה חמורה לממנה.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב), מיופה הכוח לא יפעל בהתאם להנחיה מקדימה –

(1) אם הממנה מסוגל באותה שעה להבין את העניין שלגביו ניתנה ההנחיה ואת משמעות ההחלטה או הפעולה, ומביע רצון לסטות מההנחיה;

(2) בעניין אישי מהותי או בעניין רפואי מהותי, אם הממנה מתנגד בשעת מעשה לקיום ההנחיה, גם לאחר שמיופה הכוח ניסה להגיע עמו להסכמה.

(ה) הוסמך מיופה כוח לפעול בעניין מסוים שבו ניתנה הנחיה מקדימה, והתקיימו התנאים שבסעיף קטן (ג) או (ד) הפוטרים אותו מלפעול לפי ההנחיה המקדימה, יפעל באותו עניין בהתאם להוראות סעיף 32ט כאילו לא ניתנה הנחיה מקדימה בנושא זה.

(ו) מיופה כוח רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה למתן הוראות בקשר להנחיה מקדימה שיש קושי בביצועה או בבקשה לפעול לפי הנחיה מקדימה שהממנה מתנגד לביצועה, כדי שבית המשפט יקבע אם התקיימו לגביה הוראות סעיף קטן (ג) או (ד).

תוקפן של הנחיות 32לב. הנחיות מקדימות יהיו תקפות כל עוד לא בוטלו
מקדימות בידי נותן בהתאם להוראות סעיף 32כג, בשינויים
המחויבים, אלא אם כן קבע בית המשפט כי נוכח
הנסיבות האמורות בסעיף 32לא אין מקום לפעול
בהתאם להן.

אי-תחולה 32לג. הוראות סימן זה לא יחולו על מתן הנחיות
מקדימות למיופה כוח בקשר לטיפול רפואי בחולה
הנוטה למות, כמשמעותן בחוק החולה הנוטה
למות, התשס"ו-2005¹⁶.

שמירת מידע וניהול 32לד. (א) מיופה כוח ישמור תיעוד לגבי החלטות
חשבונות מהותיות שקיבל בשם הממנה ולגבי פעולות שפעל
בענייניו וכן ישמור את חוות דעת המומחה לעניין
הכניסה לתוקף.

(ב) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין סעיף זה,
ובכלל זה הוראות לעניין התקופות לשמירת
התיעוד בהתאם לסוגי המסמכים שיקבע.

(ג) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין ניהול
חשבונות הממנה על ידי מיופה הכוח.

מנגנון בירור 32לה. (א) באפוטרופוס הכללי יוקם מנגנון לבירור
תלונות בכל הנוגע לביצוע תפקידם של מיופי כוח
הפועלים לפי ייפויי כוח מתמשכים שנכנסו לתוקף
(בחוק זה – מנגנון בירור תלונות).

(ב) האפוטרופוס הכללי ימנה ממונה על בירור
תלונות כאמור בסעיף קטן (א) שיהיה אחראי
לקבלת התלונות ולבירורן לפי פרק זה (בחוק זה –
הממונה על התלונות); הממונה על התלונות יהיה
עובד המדינה והודעה על מינויו תפורסם
ברשומות.

(ג) רשאי להגיש תלונה למנגנון בירור התלונות הממנה או קרובו וכל אדם אחר הסבור כי מיופה הכוח פועל בניגוד להוראות לפי חוק זה או פוגע בזכויותיו או באינטרסים של הממנה.

(ד) מנגנון בירור התלונות יכלול התאמות נגישות בהתאם להוראות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

(ה) הממונה על התלונות לא יברר תלונה שהיא –

(1) תלונה בעניין התלוי ועומד בבית המשפט או שביט המשפט הכריע בו לגופו;

(2) תלונה קנטרנית או טורדנית על פניה או עוסקת בזוטי דברים;

(3) תלונה בעניין שלגביו כבר הוגשה תלונה לממונה על התלונות או לגורם אחר המוסמך לבררה, והיא התבררה ונענתה לגופה ואין הצדקה בנסיבות העניין לשוב ולבדוק אותה.

(ו) לשם בירור תלונה יהיו לממונה על התלונות הסמכויות הנתונות לנציב לתלונות הציבור לפי סעיף 41(ד) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח–1958 [נוסח משולב]¹⁷, ורשאי הוא להיעזר לשם כך במפקח שמונה לפי סעיף 67 שיהיו נתונות לו הסמכויות המפורטות באותו סעיף, בשינויים המחויבים.

¹⁷ ס"ח התשי"ח, עמ' 92.

(ז) הממונה על התלונות רשאי להביא בפני גורם מוסמך את תוצאות בירור התלונה כדי שישקול לנקוט את האמצעים הנדרשים לדעתו לשמירת ענייניו של הממנה, והכול בהתאם להוראות שיקבע האפוטרופוס הכללי בנהלים; העלה בירור התלונה חשש שנעברה עבירה פלילית, יביא הממונה על התלונות את העניין לידיעת משטרת ישראל.

(ח) תוצאות בירור התלונה יימסרו למתלונן ואם נמצאה תלונה מוצדקת במלואה או בחלקה, יעביר הממונה על התלונות את תוצאות בירור התלונה גם לאדם המיודע, ובלבד שהעניין נוגע לעניינים שלגביהם חלה חובת הדיווח כאמור בסעיף 32טז, והכול תוך שמירה על פרטיותם של הממנה ושל כל אדם אחר.

הוספת סעיפים 3. אחרי סעיף 33 לחוק העיקרי יבוא:

33א ו-33ב

"שיקול דעת בית 33א. (א) לא ימנה בית המשפט אפוטרופוס לאדם המשפט במינוי אפוטרופוס לבגיר
בגיר לפי סעיף 33(א)(4), אלא אם כן ראה כי התקיימו כל אלה:

(1) ללא מינוי עלולים להיפגע זכויות, אינטרסים או צרכים של האדם;

(2) לא הופקד אצל האפוטרופוס הכללי ייפויי כוח מתמשך שערך האדם בעניינים שלגביהם מתבקש המינוי;

(3) לא ניתן להשיג את המטרה שלשמה נדרש מינוי אפוטרופוס ולשמור על טובתו של האדם בדרך המגבילה פחות את זכויותיו, חירותו ועצמאותו, לאחר שבחן את החלופות בנסיבות העניין, לרבות האפשרות למנות תומך בקבלת החלטות לפי סעיף 67ב.

(ב) נוסף על האמור בסעיף קטן (א), לא ימנה בית המשפט אפוטרופוס לאדם שאינו מסוגל לדאוג לענייניו אך מסוגל לקבל החלטות בקשר אליהם, אלא בנסיבות מיוחדות ולאחר שנוכח שאין מי שמוכן ומסוגל לסייע לו לדאוג לענייניו ללא מינוי כאפוטרופוס; מינה בית המשפט אפוטרופוס לאדם כאמור ייתן הוראות באשר לתפקידיו ולסמכויותיו של האפוטרופוס, בשים לב להוראות סעיפים קטנים (ה) ו-(ו), ובלבד שלא יוסמך האפוטרופוס לקבל החלטה בשמו של אדם בניגוד לרצונו.

(ג) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא ימנה בית המשפט אפוטרופוס לאדם בגיר לפי סעיף 33(א)(4), שהפקיד ייפוי כוח מתמשך אצל האפוטרופוס הכללי כאמור בסעיף קטן (א)(2), אלא אם כן מתקיימים התנאים למינוי אפוטרופוס נוסף על מיופה הכוח לפי סעיף 32(ב) או שייפוי הכוח או מינוי על פיו בוטלו לפי סעיף 32כט.

(2) מינה בית המשפט אפוטרופוס לאדם כאמור בפסקה (1) והפקיד אותו אדם הנחיות מקדימות אצל האפוטרופוס הכללי, יורה בית המשפט לאפוטרופוס שמינה לפעול בהתאם להן או לקיימן בקירוב להן כאמור בסעיף 32לא, אלא אם כן התקיים תנאי מהתנאים המנויים בסעיפים קטנים (ג) עד (ד) של הסעיף האמור.

(ד) בית המשפט הממנה אפוטרופוס לבגיר לפי סעיף 33(א)(4) יפרט בהחלטתו עניין אחד או יותר שיימסרו לאפוטרופוס מבין העניינים האלה:

(1) עניין מסוים או עניינים מסוימים שיקבע בית המשפט;

(2) עניינים רפואיים;

(3) עניינים אישיים;

(4) ענייני רכוש.

(ה) בבוא בית המשפט לקבוע את העניינים שיימסרו לאפוטרופוס שמונה לפי סעיף זה יצמצם בית המשפט ככל האפשר את העניינים שיימסרו לאפוטרופוס אם ניתן להשיג את המטרה שלשמה מונה האפוטרופוס ולשמור על טובתו של האדם בלי לקבוע עניינים נוספים.

(ו) בבוא בית המשפט לקבוע את תקופת המינוי של אפוטרופוס שמונה לפי סעיף זה ישקול לצמצם את התקופה אם ניתן להשיג את המטרה שלשמה מונה האפוטרופוס בתקופה קצרה יותר.

(ז) בית המשפט רשאי לתת בצו המינוי הוראות בנוגע לפעולתו של אפוטרופוס ולקבוע תנאים והגבלות לגבי פעולתו כאמור.

(ח) בנימוקיו למינוי יתייחס בית המשפט לשיקולים ששקל במינוי האפוטרופוס לפי סעיף זה, לרבות לעניין תקופת המינוי.

ב.33 בקשת מיופה כוח
להתמנות
כאפוטרופוס

מי שניתן לו ייפוי כוח שאינו ייפוי כוח מתמשך אשר היה בתוקף עד למועד שבו חדל הממנה להיות מסוגל להבין בדבר, רשאי לפנות לבית המשפט ולבקש להתמנות כאפוטרופוס לאדם בעניין שלגביו ניתן ייפוי הכוח, ובית המשפט רשאי למנותו אם ראה כי יש צורך למנות אפוטרופוס לפי סעיף 33א באותם עניינים וכי טובת הממנה היא למנות את אותו מיופה כוח כאפוטרופוס לאותם עניינים, ובלבד שהממנה לא נתן באותו עניין ייפוי כוח מתמשך או הנחיות מקדימות כאמור בסעיף 32לא שבהן ביקש את מינויו של אדם אחר כאפוטרופוס."

תיקון סעיף 34 .4 בסעיף 34 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "(א)", ואחריו יבוא:

"(ב) השר, בהתייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע תנאים הנדרשים לאישור של תאגידים ושל אפוטרופוסים מקצועיים להתמנות כאפוטרופוסים, לרבות לעניין תנאי כשירותם והכשרה וכן לעניין מספר מרבי של אנשים שיש להם אותו אפוטרופוס; לעניין זה, "אפוטרופוס מקצועי" – מי שמונה כאפוטרופוס לשלושה אנשים לפחות שאינם קרוביו."

תיקון סעיף 35 5 בסעיף 35(א) לחוק העיקרי, במקום "החסוי" יבוא "האדם" ובסופו יבוא "תוך התחשבות ברצונו".

הוספת סעיף 35 א 6. אחרי סעיף 35 לחוק העיקרי יבוא:

"מתן הנחיות 35א. (א) אדם בגיר שהוא בעל כשירות רשאי לתת מקדימות לצורך מינוי אפוטרופוס (בסעיף זה – הנחיות מקדימות) שבהן יפרט את שמו של יחיד או תאגיד, אחד או יותר, שהוא מבקש כי ימונה לו כאפוטרופוס בהתקיים התנאים המנויים בסעיף 33א, וכן רשאי הוא לתת הנחיות מקדימות שבהן יפרט את רצונו לגבי החלטות עתידיות שיתקבלו בשמו או פעולות שיינקטו בשמו על ידי האפוטרופוס שימונה לו כאמור, בין שפירט את שמו של האדם שהוא מבקש כי ימונה לו כאפוטרופוס ובין אם לאו; לעניין זה, "בעל כשירות" – מי שמסוגל להבין את המשמעות של מתן הנחיות מקדימות לצורך מינוי אפוטרופוס, מטרותיהן ותוצאותיהן.

(ב) הנחיות מקדימות לפי סעיף זה ייערכו בכתב לפי טופס שייקבע בתקנות וייחתמו בפני עורך דין; טופס הנחיות מקדימות המתייחס גם לעניינים רפואיים ייקבע בהסכמת שר הבריאות.

(ג) הנחיות מקדימות לפי סעיף זה יופקדו אצל האפוטרופוס הכללי; ההפקדה תהיה במסירת עותק מקורי של ההנחיות בידי הממנה בעצמו או על ידי עורך הדין שבפניו הן נערכו; הפקדת ההנחיות המקדימות היא תנאי מוקדם לכניסתן לתוקף

(ד) על אף האמור בסעיף 35, נתן אדם הנחיות מקדימות ומצא בית המשפט כי יש למנות לו אפוטרופוס לפי סעיף 33א לחוק, ימנה בית המשפט לאפוטרופוס את האדם ששמו צוין בהן כאפוטרופוס ויורה לו לפעול בהתאם להנחיות המקדימות, אלא אם כן התקיימו הנסיבות המפורטות בסעיף 32לא(ג) או (ד), או אם סבר בית המשפט כי מינוי האדם שצוין כאפוטרופוס או כי קיום ההנחיות המקדימות יפגעו פגיעה של ממש באדם.

(ה) על הנחיות מקדימות לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיפים 32ג, 32ד, 32ז(ב) ו-32ג, 32ח, 32ט, 32כא, 32כב, 32כג, 32כז, 32לא, 32לב ו-32לג, בשינויים המחויבים.

(ו) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 167.

7. תיקון סעיף 36 בסעיף 36 לחוק העיקרי, בכל מקום, במקום "החסוי" יבוא "האדם".

8. תיקון סעיף 39 בסעיף 39 לחוק העיקרי –

(1) האמור בו יסומן "א" ובסופו יבוא "ולפעול לשמירת הזכויות, האינטרסים והצרכים של האדם ולקבל החלטות בקשר אליהם והכול בהתאם להוראות פרק שלישי.1";

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) השר, בהתייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות בדבר האחריות והחובות של אפוטרופוס כאמור בסעיף קטן (א), שיחולו אם בית המשפט לא נתן בעת המינוי או לאחר מכן הוראה אחרת, ובדבר הכישורים של בעלי תפקידים בתאגיד המתמנה כאפוטרופוס; הוראות כאמור יכול שייקבעו בהתאם לסוגי האפוטרופוסות, ורשאי השר לקבוע הוראות לעניין אפוטרופוסים שהם תאגידים, היקף פעילותם ובעלי תפקידים בהם, ועל אפוטרופוסים מקצועיים כהגדרתם בסעיף 34."

9. תיקון סעיף 40 בסעיף 40 לחוק העיקרי, במקום "החסוי" יבוא "האדם שהוא אפוטרופוס".
10. ביטול סעיפים 41 עד 43 לחוק העיקרי – בטלים. 41 עד 43
11. תיקון סעיף 44 בסעיף 44 לחוק העיקרי, אחרי "לבקשתו של" יבוא "האדם שמונה לו אפוטרופוס".
12. תיקון סעיף 45 בסעיף 45 לחוק העיקרי, במקום "לחסוי" יבוא "לאדם".
13. תיקון סעיף 46 בסעיף 46(4) לחוק העיקרי, במקום "לחסוי" יבוא "לאדם".
14. תיקון סעיף 47 בסעיף 47 לחוק העיקרי –

(1) האמור בו יסומן "א)", ובו –

- (א) ברישה, במקום "החסוי" יבוא "את האדם שהוא אפוטרופוסו";
- (ב) במקום פסקאות (2) עד (5) יבוא:
- "(2) עסקה במקרקעין, למעט השכרה של נכס לתקופה שאינה עולה על חמש שנים שהוראות חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972, לא חלות עליה;
- (3) המחאה או שעבוד של זכות לקבלת זכות במקרקעין;
- (4) השכרה שהוראות חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972¹⁸, חלות עליה;
- (5) הסתלקות מחלק או ממנה בעיזבון, או העברה או שעבוד של חלק או מנה בעיזבון;

¹⁸ ס"ח התשל"ב, עמ' 176.

(א5) מתן תרומה בסכום העולה על הסכום שנקבע בהנחיות המקדימות לפי סעיף 35א (בסעיף זה – הנחיות מקדימות) או בסכום העולה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך, והכול ובלבד ש ניתנה הסמכה מפורשת בהנחיות המקדימות;

(ב5) מתן מתנה שאינה נהוגה בניסיונות העניין, ואם ניתנה הסמכה מפורשת בהנחיות מקדימות – בסכום העולה על הסכום שנקבע בהנחיות המקדימות או בסכום העולה במצטבר על 100,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך;

(ג5) פעולה משפטית אחרת, ובכלל זה כמה פעולות הקשורות בעסקה אחת, ששווין עולה על 100,000 שקלים חדשים, אלא אם כן ניתנה הסמכה מפורשת בהנחיות מקדימות; ניתנה הסמכה מפורשת כאמור, תובא לאישור בית המשפט פעולה משפטית כאמור ששוויה עולה על 500,000 שקלים חדשים;

(ד5) משיכת כספים מקופת גמל בניגוד להוראות לפי סעיף 23 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה – 2005¹⁹ כמשמעותם בסעיף 87(א)(2) לפקודת מס הכנסה, העברתם לאחר, שעבודם או עיקולם לפי סעיף 25 לחוק האמור;

(ה5) מתן ערבות או מתן הלוואה; ואם ניתנה הסמכה מפורשת למתן הלוואה – בסכום העולה על הסכום שנקבע בהנחיות המקדימות או בסכום העולה על 100,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך;

(ו5) התחייבות לביצוע פעולה מהפעולות המנויות בפסקאות (1) עד (ה5);

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) היתה דחיפות בביצוע פעולה לשם שמירת ענייניו של אדם, רשאי האפוטרופוס, במקרים מיוחדים, לבקש מבית המשפט אישור בדיעבד."

15. תיקון סעיף 48 בסעיף 48 לחוק העיקרי, במקום הרישה עד "מבלי שבית המשפט או האפוטרופוס אחר שמתמנה למטרה זו אישרן מראש" יבוא "בפעולה משפטית בין האדם לבין האפוטרופוס שמונה לו או קרוביו של האפוטרופוס, זולת מתנות הניתנות לאותו אדם, ובפעולה משפטית בין שניים שמונה להם אותו אפוטרופוס, אין האפוטרופוס מוסמך לייצג אדם שהוא מונה כאפוטרופוס".
16. תיקון סעיף 50 בסעיף 50 לחוק העיקרי, במקום החסוי" יבוא "האדם שמונה לו אפוטרופוס".
17. תיקון סעיף 51 בסעיף 51 לחוק העיקרי, במקום "החסוי" יבוא "האדם שהוא אפוטרופוס" ואחרי "פטר אותו האפוטרופוס הכללי" יבוא "בהתאם לנהלים שקבע".
18. תיקון סעיף 52 בסעיף 52 לחוק העיקרי, במקום "החסוי" יבוא "האדם שהוא אפוטרופוס".
19. תיקון סעיף 53 בסעיף 53 לחוק העיקרי, אחרי "לפי דרישתו" יבוא "זולת אם פטר אותו האפוטרופוס הכללי, בהתאם לנהלים שקבע, מחובת הגשת דין וחשבון או קבע מועד אחר להגשתו".
20. תיקון סעיף 54 בסעיף 54 לחוק העיקרי, במקום "אופן בדיקת הפרטה והדו"חות" יבוא "אופן הגשת הפרטה והדו"חות ובדבר אופן בדיקתם, לרבות הגשתם באופן מקוון לענין תאגידים ואפוטרופוסים מקצועיים כהגדרתם בסעיף 34".
21. תיקון סעיף 55 בסעיף 55 לחוק העיקרי, במקום "חלות על החסוי" יבוא "חלות על האדם שהוא אפוטרופוס" ובמקום "מנכסי החסוי" יבוא "מנכסי אותו אדם".
22. תיקון סעיף 56 בסעיף 56(א) לחוק העיקרי, במקום "חל על החסוי" יבוא "חל על האדם שמונה לו אפוטרופוס" ובמקום "מנכסי החסוי" יבוא "מנכסי אותו אדם".
23. תיקון סעיף 57 בסעיף 57 לחוק העיקרי, במקום "שגרם לחסוי" יבוא "שגרם לאדם שהוא אפוטרופוס" ובמקום "לטובת החסוי" יבוא "לטובת אותו אדם".
24. תיקון סעיף 59 בסעיף 59 לחוק העיקרי, במקום "החסוי" יבוא "האדם שמונה לו אפוטרופוס".
25. תיקון סעיף 62 בסעיף 62 לחוק העיקרי, במקום "במות החסוי" יבוא "במותו".
26. תיקון סעיף 63 בסעיף 63 לחוק העיקרי –

(1) האמור בו יסומן "א)", ובו, במקום הסיפה החל במילים "למסור לחסוי" יבוא "למסור לאדם שמונה לו אפוטרופוס או למי שקבע בית המשפט את נכסי האדם שמונה לו אפוטרופוס הנמצאים בידו או בפיקוחו, ואת המסמכים הנוגעים לנכסים אלה";

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) על אף פקיעת האפוטרופוסות, יהא אפוטרופוס לענייני רכוש מוסמך, כל עוד אין גורם אחר שהוסמך כדין לטפל באותם עניינים ולמשך תקופה שלא תעלה על 90 ימים, אף ללא פנייה לבית המשפט לנקוט פעולות אלה:

(1) לשלם מכספי האדם תשלומים שוטפים עבור שירותים שניתנו לו או הקשורים ברכושו בתקופת האפוטרופוסות;

(2) לגבות מכספי האדם את שכר הטרחה שהוא זכאי לו;

(3) לשלם מכספי האדם הוצאות סבירות לקבורה ואבלות; הוצאות כאמור ישולמו לפי המקובל בנסיבות העניין או בהתאם להנחיות שנתן בעניין האדם;

(4) לנהל נכס מושכר של האדם או עסק הדורש ניהול שוטף.

(ג) התעורר צורך בביצוע פעולות החורגות מהאמור בסעיף קטן (ב) לשם שמירת טובת האדם או רכושו, ובנסיבות מיוחדות – לשם מניעת נזק לעזבונו, בית המשפט רשאי להורות שהאפוטרופוס לענייני רכוש יהא חייב ומוסמך לבצען, והכול בהתאם להוראות ולתקופה שיקבע.

27. במקום סעיף 64 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 64 והוספת סעיף 64א

"צוואה או מסמך 64. (א) הורה של קטין או אפוטרופוסו שהוא הבעת רצון של קרובו, לרבות אפוטרופוס למעשה כמשמעותו הורה או בסעיף 67, רשאי לציין בצוואתו את שמו של יחיד אפוטרופוסו שהוא מבקש כי ימונה לילדו או לקרובו קרוב של קטין כאפוטרופוס לאחר מותו.

(ב) אדם כאמור בסעיף קטן (א) רשאי לציין במסמך שייערך לפי הוראות סעיף זה (בפרק זה – מסמך הבעת רצון) את שמו של מי שהוא מבקש כי ימונה לילדו או לקרובו כאפוטרופוס, אם בשל מוגבלות הוא יחדל להיות מסוגל לדאוג לילדו או לקרובו ולקבל החלטות לגביו.

(ג) אדם כאמור בסעיף קטן (א) או (ב) רשאי לתת הנחיות בעניין מהעניינים הנתונים לפי חוק זה לשיקול דעת בית המשפט או האפוטרופוס, כדי שיקוימו על ידם לאחר מותו או אם יחדל להיות מסוגל לדאוג ולקבל החלטות לגבי ילדו או קרובו, לפי העניין.

(ד) מסמך הבעת רצון ייערך בכתב וייחתם בפני עורך דין, ויחולו לגביו הוראות סעיפים 32ג, 32כז, 32כח, 32ז, 32כב ו-32כג, בשינויים המחויבים.

(ה) ערך אדם צוואה או מסמך הבעת רצון לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), ייתן בית המשפט עדיפות למינוי מי ששמו צוין בצוואה או במסמך הבעת הרצון, לפי העניין, כאפוטרופוס לקטין ויורה לאפוטרופוס לפעול בהתאם להנחיות שבצוואה או במסמך הבעת הרצון, והכל זולת אם ראה שטובת הקטין לסטות מהם ובכפוף לאמור בסעיף 28 בנוגע לאפוטרופוסותו של ההורה האחר.

צוואה או מסמך 64א. (א) אפוטרופוס של אדם שהוא קרובו, לרבות הבעת רצון של אפוטרופוס למעשה כמשמעותו בסעיף 67, רשאי אפוטרופוס של בגיר לציין בצוואתו את שמו של יחיד או תאגיד שהוא מבקש כי ימונה לבנו או לקרובו כאפוטרופוס לאחר מותו.

(ב) אדם כאמור בסעיף קטן (א) רשאי לציין במסמך הבעת רצון את שמו של יחיד או תאגיד שהוא מבקש כי ימונה לבנו או לקרובו כאפוטרופוס, אם יחדל להיות מסוגל לדאוג לבנו או לקרובו ולקבל החלטות לגביו.

(ג) אדם כאמור בסעיף קטן (א) או (ב) רשאי לתת הנחיות בעניין מהעניינים הנתונים לפי חוק זה לשיקול דעת בית המשפט או האפוטרופוס, כדי שיקוימו על ידם לאחר מותו או אם יחדל להיות מסוגל לדאוג ולקבל החלטות לגבי בנו או קרובו, לפי העניין.

(ד) מסמך הבעת רצון ייערך בכתב ויחתם בפני עורך דין, ויחולו לגביו הוראות סעיפים 32ג,, 32ד, 32יח, 32יט, 32כב ו-32כג, בשינויים המחויבים.

(ה) בטרם ימנה בית המשפט אפוטרופוס לאדם או ייתן הנחיות מקדימות, ישמע את האדם בהתאם לסעיף 36.

(ו) ערך אדם צוואה או מסמך הבעת רצון לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), ימנה בית המשפט כאפוטרופוס את מי ששמו צוין בצוואה או במסמך הבעת הרצון, לפי העניין, אם ראה בית המשפט, לאחר שמיעת האדם שהוגשה בקשה בעניינו ותוך התחשבות ברצונו, שיש צורך למנות לו אפוטרופוס לפי סעיף 33א ושמינוי של מי שצוין בצוואה או במסמך הבעת הרצון עולה בקנה אחד עם טובתו; נתן אדם הנחיות בצוואה או במסמך הבעת רצון כאמור, יורה בית המשפט לאפוטרופוס לפעול בהתאם להן, אם ראה שהדבר עולה בקנה אחד עם טובתו של האדם שהוא אפוטרופוס, ובלבד שאותו אדם לא נתן הנחיות מקדימות שונות בעניין לפי חוק זה.

(ז) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 32כח(ג)."

תיקון סעיף 67 .28 בסעיף 67 לחוק העיקרי, במקום "החסוי" יבוא "אדם שמונה לו אפוטרופוס או שבית המשפט היה רשאי למנותו לו אפוטרופוס".

תיקון סעיף 67א .29 בסעיף 67א לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) האדם שמונה לו אפוטרופוס או שבית המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס, אפוטרופסו, קרובו, מנהל בית חולים שבו הוא מאושפז וכל אדם המטפל בו, רשאים לפנות לוועדה בכל שאלה המתעוררת בקשר לטיפול באותו אדם או בדבר הצורך במינוי או בהחלפת אפוטרופוס."

הוספת סעיף 67ב. .30 אחרי סעיף 67א לחוק העיקרי יבוא:

"מינוי תומך .67ב. (א) תפקידיו של תומך בקבלת החלטות יהיו בקבלת החלטות אלה, כולם או חלקם –

(1) לסייע לאדם לקבל מידע מכל גוף;

(2) לסייע לאדם בהבנת המידע הנדרש לו לשם קבלת החלטות, לרבות החלופות האפשריות והשלכותיהן ולהסביר לו את כל אלה בשפה פשוטה וברורה המובנת לו ותוך שימוש באמצעי עזר שברשותו ובכל דרך אפשרית הסבירה בנסיבות העניין;

(3) לסייע לאדם במימוש החלטותיו ובמיצוי זכויותיו, לרבות סיוע בביטוי החלטותיו כלפי צדדים שלישיים, בהיקף ובדרך שתיקבע בתקנות לפי סעיף קטן (ו).

(ב) לשם ביצוע תפקידיו, סמכויותיו של תומך בקבלת החלטות יהיו אלה, כולם או חלקם:

(1) לפנות לכל גורם ולקבל מידע בשמו של האדם;

(2) לסייע לאדם בביטוי רצונותיו והחלטותיו כלפי צדדים שלישיים;

(3) לבצע בשם האדם, לבקשתו, פעולות לשם מימוש החלטותיו ומיצוי זכויותיו, בהיקף ובדרך שתיקבע בתקנות.

(ג) תומך בקבלת החלטות לא יקבל החלטות בשמו של האדם שהוא מסייע לו.

(ד) בית המשפט רשאי למנות תומך בקבלת החלטות לבגיר שיכול עם קבלת תמיכה לקבל החלטות בקשר לענייניו בעצמו.

(ה) מינה בית המשפט תומך בקבלת החלטות לאדם, יפרט בהחלטתו את העניינים שלגביהם ישמש כתומך בקבלת החלטות ויקבע את תקופת המינוי, ויקבע את תפקידיו וסמכויותיו כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), כולם או חלקם.

(ו) השר, בהסכמת שר הרווחה והשירותים החברתיים ושר האוצר ובהתייעצות עם שר הבריאות, ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות נוספות לעניין תפקידיו וסמכויותיו של תומך בקבלת החלטות, וכן רשאי הוא לקבוע הוראות נוספות לעניין תומך בקבלת החלטות, לרבות בעניינים אלה:

(1) מי רשאי להתמנות כתומך בקבלת החלטות;

(2) ההכשרה הנדרשת מתומך בקבלת החלטות;

(3) חובות, אחריותו ודרכי פעולתו של תומך בקבלת החלטות;

(4) הוראות בנוגע למצבים המצדיקים בחינה מחדש של המינוי, לרבות בחינת חלופות אחרות;

(5) קביעת האפשרות של אדם בעל כשירות, כמשמעותו בפרק שני, למנות תומך בקבלת החלטות בדרך שבה נערך ייפוי כוח מתמשך ולהחיל לעניין זה הוראות החלות על ייפוי כוח מתמשך בשינויים שיקבע.

(6) כללים בדבר ביטול ופקיעה של צו מינוי;

(ז) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 68.

הוספת סעיף 67 ג 31. אחרי סעיף 67 לחוק העיקרי יבוא:
ופרק שלישי 1

”סמכויות פיקוח 67 ג. (א) האפוטרופוס הכללי יסמך, מבין עובדי משרדו, מפקחים שיהיו נתונות להם הסמכויות לפי סעיף זה, כולן או חלקן, לשם ביצוע ההוראות לפי פרק זה; הודעה על ההסמכה תפורסם ברשומות.

(ב) לא ימונה מפקח לפי הוראות סעיף קטן (א), אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא לא הורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת ולא הוגש נגדו כתב אישום אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש מפקח;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי סעיף זה, כפי שהורה האפוטרופוס הכללי;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שהורה האפוטרופוס הכללי.

(ג) לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי פרק זה, רשאי מפקח, לאחר שהזדהה –

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) להיכנס למקום שהכניסה אליו דרושה לשם מילוי תפקידיו, בכל עת סבירה, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט או בהתקיים אחד מאלה –

(א) לאחר שניתנה הסכמת האדם שמונה לו אפוטרופוס, ואם לא ניתן לברר את דעתו – בהסכמת האפוטרופוס ובלבד שהאדם האמור אינו מתנגד;

(ב) היה מקום המגורים מעון, רשאי מפקח להיכנס לשטחי המגורים לאחר תיאום מראש עם מנהל המקום או עם האפוטרופוס, ואם קיים חשש לפגיעה בשלומו של האדם בשל אופן תפקודו של האפוטרופוס – ללא תיאום מראש, והכול ובלבד שהאדם שמונה לו אפוטרופוס ומי שמתגורר עמו אינם מתנגדים לכניסה לשטח המגורים;

(3) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל מידע או מסמך שיש בהם כדי להבטיח את ביצוען של ההוראות לפי פרק זה; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה–201995.

(ד) מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי סעיף זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שני אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו;

(2) יש בידו תעודה חתומה בידי האפוטרופוס הכללי המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג לפי דרישה.

פרק שלישי 1: עקרונות ודרכי פעולה של אפוטרופוס

חיובי האפוטרופוס 67.ד. (א) אפוטרופוס חייב לפעול בשקידה, במיומנות, במסירות ובלא התרשלות, ולנהוג בתום לב לשמירת עניינו של האדם שהוא אפוטרופוסו ולא לטובת עניינו שלו.

(ב) בעל מקצוע שהתמנה כאפוטרופוס כדי שיפעיל את כישוריו המקצועיים יפעל במסירות ובמקצועיות כפי שבעל מקצוע היה מפעיל כלפי לקוחו.

(ג) לא יקבל אפוטרופוס טובת הנאה מאדם שלישי עבור הפעלת סמכויותיו ומילוי תפקידו, ובכפוף להוראות סעיף 48 לא ייצא במצב של ניגוד עניינים.

דרכי פעולתו של 67.ה. (א) במילוי תפקידו והפעלת סמכויותיו יפעל אפוטרופוס שמונה לבגיר אפוטרופוס שמונה לבגיר

(1) שמירת כבודו של האדם ובדרך שתגביל זכויותיו וחירותו במידה הפחותה ביותר;

(2) שמירה, ככל האפשר, על פרטיותו של האדם;

(3) בדרך שתאפשר לאדם לממש את יכולותיו ולשמור על מרב עצמאותו האפשרית, בהתאם ליכולותיו;

(ב) עם מינויו יסביר האפוטרופוס לאדם מהם תפקידיו וסמכויותיו כאפוטרופוס, בלשון פשוטה ובהתאם ליכולת הבנתו, ואם הוא אדם עם מוגבלות – תוך שימוש באמצעי עזר שברשותו או בכל דרך אפשרית הסבירה בנסיבות העניין.

(ג) האפוטרופוס ימסור לאדם מידע שיש בידו בנוגע לענייניו האישיים והרכושיים ומידע הנוגע לטיפולו של האפוטרופוס בענייני האדם, בשפה המובנת לו ובהתאם ליכולת הבנתו, ויסייע לו בנגישות למידע אחר הנוגע לענייניו או הדרוש לשם קבלת החלטות בעניינים הנוגעים לו.

(ד) האפוטרופוס יסייע לאדם ויעודד אותו לקבל החלטות בעצמו בעניינים הנוגעים לו, ככל שהאדם מסוגל לכך.

(ה) האפוטרופוס יפעל בדרך שתאפשר לאדם לשמור על ערכיו התרבותיים והדתיים וכן יסייע לו להשתתף בחיי הקהילה, לרבות בפעילויות חברתיות, תרבותיות, שיקומיות ותעסוקתיות.

(ו) האפוטרופוס יפעל בדרך שתאפשר לאדם לשמור על קשרים עם בני משפחה וחברים.

(ז) האפוטרופוס יתייעץ לפי הצורך עם גורמים מקצועיים ובני משפחה וחברים קרובים של האדם ויעזר בהם לשם קידום ענייניו, והכול תוך שמירה על פרטיותו.

(ח) אפוטרופוס, לרבות אפוטרופוס שמונה לאדם שמצבו ויכולת הבנתו משתנים מזמן לזמן או מעניין לעניין, יפעל במילוי תפקידיו תוך התחשבות בשינויים במצבו או בהבנתו, לרבות לעניין שמיעת דעתו, התייעצות עמו, התחשבות ברצונותיו ועידודו לקבל החלטות ולנהל את העניינים הנוגעים לו בעצמו בזמנים או בעניינים שבהם הוא מסוגל לכך.

167. (א) האפוטרופוס ישמע את דעת האדם שהוא אפוטרופוס, ישתפו בכל עניין והחלטה הנוגעים אליו וייתיעץ עמו, אם ניתן לברר את דעתו; לשם כך ימסור האפוטרופוס לאדם את המידע הדרוש לו, לרבות מהות העניין נשוא ההחלטה או הפעולה, החלופות האפשריות, היתרונות והחסרונות שבבחירת כל אחת מהן ואת המלצתו של האפוטרופוס, אם ישנה, והטעמים ביסודה; לעניין סעיף זה, "ניתן לברר את דעתו", ו"מסוגל להבין בדבר" – לרבות לאחר שניתן לו מידע בדרך האמורה בסעיף קטן (ג).

(ב) בקבלת החלטות בעניינים שבסמכותו יפעל אפוטרופוס לפי המפורט להלן:

(1) אם נתן האדם שהוא אפוטרופוס הנחיות מקדימות כאמור בסעיף 35א באותו עניין – בהתאם להנחיות המקדימות, בכפוף להוראות סימן ו' בפרק שני 1;

דרכי קבלת החלטות בענייניו של אדם שמונה לו אפוטרופוס

(2) אם לא נתן האדם הנחיות מקדימות – לפי רצונו של האדם אם הוא מסוגל להבין בדבר ואת משמעות ההחלטה, ואם לא ניתן לעמוד על רצונו של האדם – בהתאם לרצונו כפי שהובע בעת שהיה מסוגל להבין בדבר או כפי שניתן ללמוד מהתנהגותו בעבר או מהשקפת עולמו ואורח חייו כפי שהיו בעבר והכל אלא אם כן האפוטרופוס סבור שההחלטה תגרום לפגיעה של ממש באדם;

(3) אם האדם לא מסוגל להבין בדבר ואת משמעות ההחלטה ולא ניתן לעמוד על רצונו הקודם כאמור בפסקה (2) – בהתאם לטובתו, תוך התחשבות ברצונו הנוכחי;

(4) בעניין אישי מהותי או בעניין רפואי מהותי, אם האדם מתנגד בשעת מעשה לפעולה, גם לאחר שהאפוטרופוס ניסה להגיע עמו להסכמה; נותרה מחלוקת בין האדם לאפוטרופוס ינסה האפוטרופוס להגיע עמו להסכמה, ואם לא הגיע עמו להסכמה – יפנה לוועדת אתיקה כמשמעותה בחוק האמור או לבית המשפט בבקשה למתן הוראות, לפי העניין.

(ג) מידע והסברים שעל האפוטרופוס למסור לאדם לפי סעיף זה ולפי סעיף 67 יימסרו לו בלשון פשוטה בהתאם ליכולת הבנתו, ואם הוא אדם עם מוגבלות – תוך שימוש באמצעי עזר שברשותו או בכל דרך אפשרית הסבירה בנסיבות העניין; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות בדבר התאמות נגישות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, הנדרשות ממי שנותן שירות ציבורי כמשמעותו באותו חוק.

הסכמה לפעולות מגבילות או לשימוש בכוח 67ז. אפוטרופוס לא ייתן הסכמה בשמו של האדם שהוא אפוטרופוסו לפעולה המגבילה את חופש התנועה של האדם או המסמיכה אדם להשתמש בכוח סביר נגדו ושנדרש בשלה צו שיפוטי, ולא ייתן הסכמתו לצו השיפוטי, אלא אם כן האדם נתן הסכמתו לכך לאחר שהאפוטרופוס הסביר לו את משמעות העניין.

שמירת מידע 67ח. (א) אפוטרופוס ישמור תיעוד לגבי החלטות מהותיות שקיבל בשמו של האדם שהוא אפוטרופוסו ולגבי פעולות שפעל בעניינו.

(ב) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין סעיף זה, ובכלל זה הוראות לעניין התקופות לשמירת התיעוד בהתאם לסוגי המסמכים שיקבע.

תיקון סעיף 68 32. בסעיף 68 לחוק העיקרי –

(1) בכל מקום, במקום "פסול הדין והחסוי" יבוא "או האדם שמונה לו אפוטרופוס";

(2) בסעיף קטן (א), במקום "של פסול דין ושל חסוי" יבוא "ושל אדם שמונה לו אפוטרופוס";

(3) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "לאחר ששקל את רצונו של האדם, חשיבות הטיפול, נחיצותו, דחיפותו, הפגיעה האפשרית באורח חייו ואת סיכויי השיפור באיכות חייו של האדם";

(4) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) בפרק זה, למעט בסעיף 80, "אדם שמונה לו אפוטרופוס" – לרבות אדם שבית המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס, והוא אף כשעדיין לא הוברר אם נתקיימו התנאים למינוי."

הוספת סעיף 68 א 33. אחרי סעיף 68 לחוק העיקרי יבוא:

"ייצוג בעניינים רפואיים" 68א. בית המשפט ישקול למנות עורך דין בהתאם להוראות חוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972²¹, לאדם שאינו מיוצג על ידי עורך דין, בהתקיים אחד מאלה:

(1) הוגשה לבית המשפט בקשה בידי אפוטרופוס למתן הוראות לפי סעיף 67(ב)(5), לגבי פעולה בעניין רפואי מהותי שהאדם שהוא אפוטרופסו מתנגד לה או התנגד לה בסמוך לפני כן;

(2) הוגשה לבית המשפט בקשה למינוי אפוטרופוס לצורך טיפול רפואי מהותי והאדם שמבקשים למנות לו אפוטרופוס מתנגד או התנגד בסמוך לפני כן למינוי או לטיפול ואין לו קרוב הנמצא עמו בקשר."

תיקון סעיף 69 .34 בסעיף 69 לחוק העיקרי, במקום "חסוי" יבוא "האדם שמונה לו אפוטרופוס".

תיקון סעיף 70 .35 בסעיף 70 לחוק העיקרי, במקום "חסוי" יבוא "אדם שמונה לו אפוטרופוס".

תיקון סעיף 72 .36 בסעיף 72 לחוק העיקרי, במקום "החסוי" יבוא "האדם שמונה לו אפוטרופוס".

תיקון סעיף 76 .37 בסעיף 76(2) לחוק העיקרי, במקום "והשלישי" יבוא "עד השלישי".

תיקון סעיף 77 .38 בסעיף 77 לחוק העיקרי –

(1) האמור בו יסומן "(א)", ובו "במקום "החסוי" יבוא "האדם שמונה לו אפוטרופוס";

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(ב) על שאלת תוקפם והיקפם של ייפוי כוח מתמשך לפי פרק שני או של הנחיות מקדימות למיופה כוח לפי הפרק האמור, יחול דין מקום מושבו של הממנה ביום עריכת ייפוי הכוח המתמשך; הוראות אלה לא יחולו לעניין שינוי, הגבלה, ביטול או פקיעה של ייפוי כוח מתמשך."

תיקון סעיף 80 .39 בסעיף 80 לחוק העיקרי –

²¹ ס"ח התשל"ב, עמ' 95.

- (1) ההגדרה "חסוי" – תימחק ;
- (2) בהגדרה "קרוב", לפני "אב" יבוא "בן זוג";
- (3) בהגדרה "מקום מושב", של אדם" במקום "וחסוי" יבוא "ואדם שמונה לו אפוטרופוס";
- (4) אחרי ההגדרה "מקום מושב" יבוא :

"חוק זכויות החולה" – חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996²² ;

"חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות" – חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998²³ ;

"טובתו" של אדם – מכלול הזכויות, האינטרסים והצרכים של האדם ;

"ייפוי כוח מתמשך" – כמשמעותו בסעיף 32ב(א) ;

"מעון" – כהגדרתו בחוק הפיקוח על מעונות, התשכ"ה-1965²⁴, למעט מקום שהיה שאינו משמש למגורים ;

"השר" – שר המשפטים.

הוספת סעיפים 80א-40. אחרי סעיף 80 לחוק העיקרי יבוא :

עד 80ג

"תחולת הוראות 80א. הוראות החלות לפי חוק זה על אפוטרופוס של אדם ועל אדם שמונה לו אפוטרופוס או שבת על עובר המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס יחולו, בשינויים המחויבים, גם על אפוטרופוס של עובר ועל עובר שמונה לו אפוטרופוס או שבת המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס.

²² ס"ח התשנ"ו, עמ' 327.

²³ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152.

²⁴ ס"ח התשכ"ה, עמ' 48.

פרשנות לעניין המונח אדם חסוי בחיקוק

80. נקבעה בחיקוק הוראה הנוגעת לאדם חסוי כמשמעותו בחוק זה, כנוסחו ערב פרסומו של חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות (תיקון מס' 18), התשע"ו–2016²⁵, תהא משמעותו של המונח "חסוי" מי שבית המשפט מינה לו אפוטרופוס לפי סעיף 33 או מי שבית המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס כאמור, והוא אף אם עדיין לא הוברר אם נתקיימו התנאים למינוי, והכול לפי העניין.

עדכון סכומים

80.ג. (א) הסכומים הקבועים בחוק זה יעודכנו ב-1 בינואר בכל שנה (בסעיף זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור שינוי המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד הידוע ב-1 בינואר של השנה הקודמת.

(ב) השר יפרסם ברשומות הודעה על הסכומים המעודכנים."

תיקון סעיף 83 41. בסעיף 83 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "א)" ואחריו יבוא:

"(ב) השר, בהסכמת שר הבריאות ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי –

(1) לקבוע כללים למתן חוות דעת מומחה לצורך קביעת היותו של אדם בעל כשירות לעניין סעיפים 32ג, 32ד, 32טו ו-32יט או לצורך קביעת היותו מסוגל או לא מסוגל להבין בדבר, לעניין יכולתו של אדם להביע את דעתו ורצונו ולעניין יכולתו לקבל החלטות או לנהל את ענייניו בנוגע להליכים לפי חוק זה;

(2) לקבוע סוגי מומחים נוסף על רופאים שיהיו מוסמכים לתת חוות דעת מומחה בעניינים האמורים בפסקה (1), כולם או חלקם, לרבות כללים בדבר הכשרה, מומחיות וניסיון;

(3) לקבוע כללים בדבר העמדת רשימת מומחים שיהיו רשאים לתת חוות דעת מומחה בעניינים האמורים בפסקה (1);

(4) לקבוע כללים הנוגעים לבעלי מקצוע כהגדרתם בסעיף 32טו, לרבות כללים בדבר הכשרה, מומחיות וניסיון."

²⁵ ס"ח התשע"ו, עמ' ...

תיקון התוספת 42. בתוספת לחוק העיקרי, במקום הכותרת יבוא:

"תוספת ראשונה"

הוספת תוספת 43. אחרי התוספת הראשונה לחוק העיקרי יבוא:

שנייה

"תוספת שנייה"

(סעיף 132(ה))

**חיקוקים שהסמכויות הנתונות בהם לאפוטרופוס יהיו נתונות גם למיופה
כוח לפי פרק שני 1:**

תיקון חוק השמות 44. בחוק השמות, התשט"ז-1956²⁶, בסעיף 14, במקום "של חסוי" יבוא "של אדם שמונה לו אפוטרופוס או שבית המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס, והוא אף כשעדיין לא הוברר אם נתקיימו התנאים למינוי", ובמקום "החסוי" יבוא "האדם".

תיקון פקודת התעבורה 45. בפקודת התעבורה²⁷, בסעיף 1, בהגדרה "בעל", בפסקה (4), במקום "חסוי כמשמעותם בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופוסות, התשכ"ב-1962" יבוא "אדם שמונה לו אפוטרופוס".

תיקון חוק הירושה 46. בחוק הירושה, התשכ"ה-1965²⁸ –

(1) בסעיף 67א(א)(4), במקום "חסוי" יבוא "אדם שמונה לו אפוטרופוס";

(2) בסעיף 135, במקום "וחסוי" יבוא "ואדם שמונה לו אפוטרופוס".

תיקון חוק מרשם האוכלוסין 47. בחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965²⁹, בסעיף 30א, במקום "חסוי" יבוא "אדם שמונה לו אפוטרופוס".

תיקון חוק הסיוע המשפטי 48. בחוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972³⁰, בתוספת, אחרי פרט 8 יבוא:

²⁶ ס"ח התשט"ז, עמ' 94; התשע"ד, עמ' 745.

²⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 163; ס"ח התשע"ה, עמ' 238.

²⁸ ס"ח התשכ"ה, עמ' 63; התשע"ב, עמ' 523.

²⁹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 270; התשע"ב, עמ' 202.

³⁰ ס"ח התשל"ב, עמ' 95; התשע"ו, עמ' 623.

"(9) (א) לאדם לפי הוראות סעיף 68א לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962, וסעיפים 3 ו-4 לא יחולו;
(ב) לאדם שניתן לו ייצוג לפי פרט משנה (א) לשם ייצוג בערעור על החלטה למינוי אפוטרופוס, וסעיף 3 לא יחול."

תיקון חוק
זכויות החולה

49. בחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996³¹, בסעיף 16, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) על ייפוי כוח לפי סעיף זה ועל אופן עריכתו יחולו הוראות פרק שני לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962, בשינויים המחויבים."

תיקון חוק
מידע גנטי

50. בחוק מידע גנטי, התשס"א-2000³² –

(1) בכל מקום, למעט בסעיפים 28 ו-28ה –

- (א) במקום "חסוי" יבוא "אדם שמונה לו אפוטרופוס",
- (ב) במקום "החסוי" יבוא "האדם שמונה לו אפוטרופוס";
- (ג) במקום "לחסוי" יבוא "לאדם שמונה לו אפוטרופוס";
- (ד) במקום "מחסוי" יבוא "מאדם שמונה לו אפוטרופוס";
- (ה) במקום "בחסוי" יבוא "באדם שמונה לו אפוטרופוס";

(2) בסעיף 2 –

(א) לפני ההגדרה "אחראי על מחקר" יבוא:

"אדם שמונה לו אפוטרופוס" – לרבות אדם שבית המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס, והוא אף כשעדיין לא הוברר אם נתקיימו התנאים למינוי;";

(ב) בהגדרה "פסול דין", "חסוי" ו"קטין", המילה "חסוי" – תימחק;

(3) בסעיף 28ג, במקום "בחסוי שהוא עובר" יבוא "בעובר";

(4) בסעיף 28ה –

³¹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 327; התשע"ה, עמ' 136.
³² ס"ח התשס"א, עמ' 62; תשע"ד, עמ' 604.

- (א) בפסקה (1), במקום "חסוי, לרבות חסוי שהוא עובר" יבוא "אדם שמונה לו אפוטרופוס, עובר";
- (ב) בפסקה (3), במקום "בחסוי שהוא עובר" יבוא "בעובר";
- (ג) בפסקה (4), במקום "חסוי, לרבות חסוי שהוא עובר" יבוא "אדם שמונה לו אפוטרופוס, עובר".

תיקון חוק מגבלות 51. בחוק מגבלות על חזרתו של עבריין מין לסביבת נפגע העבירה, התשס"ה – על חזרתו של עבריין מין לסביבת נפגע העבירה
2004³³, בסעיף 5 –

- (1) בסעיף קטן (ב)(3), במקום "חסוי שמונה לו אפוטרופוס (בסעיף זה – חסוי)" יבוא "אדם שמונה לו אפוטרופוס".
- (2) בסעיף קטן (ג), במקום "בחסוי" יבוא "אדם שמונה לו אפוטרופוס", ובכול מקום, במקום "החסוי" יבוא "האדם כאמור".

תיקון חוק השתלת 52. בחוק השתלת איברים, התשס"ח–2008³⁴ – איברים

- (1) בסעיף 1, ההגדרה "חסוי" – תימחק;
- (2) בסעיף 20 –

- (א) בכותרת השוליים, במקום "מחסוי" יבוא "מאדם שמונה לו אפוטרופוס";
- (ב) בכל מקום, במקום "חסוי" יבוא "אדם שמונה לו אפוטרופוס";
- (ג) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) לעניין סעיף זה, "אדם שמונה לו אפוטרופוס" – לרבות אדם שבית המשפט רשאי למנות לו אפוטרופוס, והוא אף אם עדיין לא הוברר אם נתקיימו התנאים למינוי";

- (3) בסעיף 25, בכל מקום, במקום "חסוי" יבוא "אדם שמונה לו אפוטרופוס", "לחסוי" יבוא "לאדם כאמור", ובמקום "החסוי" יבוא "האדם כאמור";

³³ ס"ח התשס"ה, עמ' 6; התשע"ד, עמ' 575.
³⁴ ס"ח התשס"ח, עמ' 394; התשע"ב, עמ' 606.

(4) בסעיף 36, במקום "חסוי" יבוא "אדם שמונה לו אפוטרופוס".

תחילה

53. תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו (להלן – יום הפרסום);
ואולם –

(1) תחילתו של סעיף 67 לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה, שלושה חודשים
מיום הפרסום;

(2) תחילתו של סעיף 18 ושל פרק שני 1 לחוק העיקרי למעט סעיף 32 לה, 12
חודשים מיום הפרסום;

(3) תחילתו של סעיף 32 לה לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה, 15 חודשים
מיום הפרסום;

(4) תחילתן של הוראות סעיף 67 לחוק העיקרי ושל המילים "לרבות
האפשרות למנות תומך בקבלת החלטות" בסעיף 33א(א)(3), כנוסחם בחוק
זה, 24 חודשים מיום הפרסום; ואולם, שר המשפטים, בהסכמת שר הרווחה
והשירותים החברתיים ושר האוצר, רשאי לקבוע, בצו, מועד מוקדם יותר; עד
למועד תחילתו של סעיף זה, רשאי שר המשפטים, בהסכמת שר הרווחה
והשירותים החברתיים ושר האוצר, לקבוע נוהל זמני יכול שיהיה מוגבל
לאזורים מסוימים, לתקופות מסוימות ולעניינים מסוימים ואין בכך כדי
לגרוע מהוראות סעיף 68.

הוראות מעבר

54. (א) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מתוקפו של ייפוי כוח שניתן לפי חוק
זכויות החולה, התשנ"ו–1996, לפני תחילתו של פרק שני 1 לחוק העיקרי,
כנוסחו בחוק זה.

(ב) צווי אפוטרופסות לענייני גוף שניתנו לפי החוק העיקרי לפני תחילתו
של חוק זה יראו אותם כצווים לעניינים אישיים לפי החוק העיקרי כנוסחו
בחוק זה; צווים לכלל ענייניו של אדם לפי החוק העיקרי לפני תחילתו של חוק
זה יראו אותם כצווים שניתנו לעניין רכושו של אדם ולענייניו האישיים לפי
החוק העיקרי כנוסחו בחוק זה, כל עוד לא נאמר אחרת בצו המיני.

(ג) על צוואות שנערכו לפני יום התחילה יחולו הוראות החוק העיקרי
והוראות כל דין שהיו בתוקפן ערב יום התחילה.

תקנות ראשונות

55. תקנות ראשונות לפי סעיף 83(ב)(1) לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה, יובאו
לאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת בתוך תשעה חודשים מיום
הפרסום.

נוסח לא סופי

הסתייגויות ובקשות רשות דיבור

להצעת חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (תיקון מס' 18), התשע"ה-2014

הסתייגויות

לסעיפים 1 עד 6

אין הסתייגויות

לסעיף 7

חברת הכנסת יעל גרמן וחברי הכנסת יצחק הרצוג, ציפי לבני, שלי יחימוביץ', סתיו שפיר, איציק שמולי, עמר בר-לב, יחיאל חיליק בר, עמיר פרץ, מרב מיכאלי, איתן כבל, מנואל טרכטנברג, אראל מרגלית, מיקי רוזנטל, רויטל סויד, יואל חסון, זוהיר בהלול, איתן ברושי, מיכל בירן, נחמן שי, קסניה סבטלובה, איילת נחמיאס ורבין, יוסי יונה, איל בן ראובן ויעל כהן-פארן מציעים:

1. במקום האמור בו יבוא:

36. (א) לפני מינוי אפוטרופוס ישמע בית המשפט את דעת האדם שהוגשה בקשה בעניינו באופן המתאים לצרכיו לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, אלא אם כן מטעמים שיירשמו לא ניתן לברר את דעתו לעניין רצונו להישמע גם בהינתן התאמות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות או אם הוסבר לו על זכותו להישמע והוא ויתר עליה.

(ב) ויתר אדם על זכותו להישמע אך הוא מתנגד למינוי או לאפוטרופוס המוצע, ונראה שהויתור נבע מקושי בהשתתפות בהליך, ישקול בית המשפט מינוי עורך דין לאדם שאינו מיוצג על ידי עורך דין, בהתאם להוראות חוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), בית המשפט רשאי למנות לאדם אפוטרופוס לעניין שאינו סובל דיחוי אף ללא שמיעת האדם לתקופה שתיקבע בתקנות.

*** הערה: הסתייגות לנושא**

אם תתקבל הסתייגות זו, יתוקנו סעיפים אלה כך :

(1) בסעיף [תחילה](2), במקום "ושל פרק שני" יבוא "של פרק שני 1 ושל סעיף 36".

(2) בסעיף [חוק הסיוע], במקום "סעיף 68א" יבוא "סעיפים 36 ו-68א".

חברי הכנסת זהבה גלאון, אילן גילאון, עיסאווי פריג', מיכל רוזין ותמר זנדברג מציעים:

2. במקום האמור בו יבוא :

לפני מינוי אפוטרופוס ישמע בית המשפט את דעת האדם שהוגשה
שמיעת אדם 36. שמבקשים למנות
בקשה בעניינו באופן המותאם לצרכיו, אלא אם מטעמים שירשמו לא
ניתן לברר את דעתו גם בהינתן התאמות לפי חוק שוויון זכויות
לו אפוטרופוס לאנשים עם מוגבלות."

*** הערה: הסתייגות לנושא**

אם תתקבל הסתייגות זו, יתוקנו סעיף

(2) בסעיף [חוק הסיוע], במקום פרט (9) המוצע יבוא :

"(9) לאדם לפי הוראות סעיפים 36 ו- 68 לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-

1962, לרבות בייצוג בערעור לפי החוק האמור, וסעיפים 3 ו-4 לא יחולו."

לסעיפים 8 עד 55

אין הסתייגויות

בקשות רשות דיבור

חברי הכנסת איימן עודה, מסעוד גנאים, ג'מאל זחאלקה, אחמד טיבי, עאידה תומא סלימאן, עבד אל
חכים חאג'י יחיא, חנין זועבי, דב חנין, טלב אבו עראר, יוסף ג'בארין, באסל גטאס, אוסאמה סעדי,
עבדאללה אבו מערוף
